

Երեխաներից ապրուստադրամի գծեռնարկ

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի
ապահովման ծառայությունների դեպարտամենտ
Օմնոստոս 2007 թ.

Տնօրենի ուղերձը

Ինտա Ուալաս
Տնօրեն

Հարմսելի կալիֆոռնիացիներ

Կալիֆոռնիայի երեխաները մեր Ոսկե Նահանսի ապամասն են: Մեր երեխաների բարեկեցության ապահովումը մեր ամենաառաջնահերթ խնդիրներից մեկն է: Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների դեպարտամենտը Նահանսի ողջ տարածքում բնակվող երեխաներին – ընտանիքներին՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամրերով բարձրակարգ ծառայություններ է տրամադրում:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման շրջանային – տարածքային 52 մտործակալությունների ցանցի ու դատարանների միջոցով մենք ջանք չենք խնայում, որպեսզի յուրաքանչյուր երեխա ստանա իրեն օրենքով հասնող նյութական, բժշկական – բարոյական աջակցությունը: Հազարավոր երեխաների համար ապրուստադրամն ապահովում է նյութական կայունություն – թույլ տալիս օմնովել կար–որ առողջապահական ծառայություններից, որոնց շնորհիվ երեխաները՝ մեծանալով, դառնում են առողջ ու հասարակությանն օմնտակար մարդիկ:

Պատիվ ունեմ ներկայացնելու «Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ձեռնարկը»: Այն հարուստ տեղեկություններ է պարունակում՝ մանրամասնորեն նկարամրերով Ձեր տրամադրության տակ եղած ծառայությունները, որոնց օմնությամբ Դուք կարող եք ապահովել, որ երեխան ստանա իրեն անհրաժեշտ օժանդակությունը:

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ոլորտի աշխատակիցները նվիրված են երեխաներին – ընտանիքներին ծառայելուն, – մենք կշարունակենք երեխաների ապրուստադրամի ապահովման այնպիսի մի ծրամրի մշակումը – իրականացումը, որում մլխավոր դերը պատկանում է երեխաներին:

Հարմանքներով,

Ինտա Ուալաս

Տնօրեն, Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների դեպարտամենտ

Բովանդակություն

Ներածություն	5
Ի՞նչ է երեխաների ապրուստադրամը.....	5
Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամսիրը.....	6
Երեխաների ապրուստադրամի հետ կապված բառեզրերը – հապավումները.....	7
Կար–որ աղբյուրներ.....	8
Դատարանի դերը երեխայի ապրուստադրամի ապահովման հարցում	9
Դատականչ-բողոքամսիրը.....	9
Ինչպես է դատարանը որոշում ապրուստադրամի չափը.....	10
Խնամող ծնողներ – խնամակալներ՝ ինչ պետք է Դուք իմանաք	12
Ինչպես այցելել երեխաների ապրուստադրամի ապահովման Ձեր տեղական մտործակալություն.....	12
Ինչպես է պարզվում ծնողի մտնվելու վայրը.....	14
Հայրությունը.....	15
Երեխայի ապրուստադրամի մասնծումը.....	17
Երեխայի ապրուստադրամի մասին որոշումը փոփոխելը.....	18
«CalWORKs», հոմսետնային խնամք – «Medi-Cal» ստացող երեխաների ապրուստադրամի մտործերը.....	19
Զխնամող ծնողներ՝ ինչ պետք է Դուք իմանաք	21
Երեխայի ապրուստադրամի ապահովման Ձեր տեղական մտործակալություն այցելելը.....	21
Հայրությունը.....	21
Ապրուստադրամի վճարումը.....	22
Երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումը փոփոխելը.....	23
Դատարանի որոշմամբ սահմանված ապրուստադրամ վճարելը.....	24
Երեխայի ապրուստադրամի մտործի փակումը	26
Երբ LCSA-ը փակում է մտործը.....	26
Երբ կարող է CP-ն/NCP-ն մտործի փակում պահանջել.....	27
Երբ «CalWORKs»-ի CP-ն փակում է մտործը.....	27
Ձեր երեխայի ապրուստադրամի մտործի հետ կապված խնդիրների կարմնավորումը	28
Խոսքը Օմբուդսմանի հետ.....	28
Բողոքների կարմնավորման մտործընթացը.....	28
Նահանմային ունկնդրությունը.....	29
Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման մտործակալությունների հեռախոսահամարները	31

Հավասար վերաբերմունք

Կալիֆոռնիայի Նահանսում բոլորը հավասար վերաբերմունքի են արժանանում: Ոչ ոք չի հեռացվի որ-է ծրամրից, մերժում չի ստանա երեխաների ապրուստադրամի ապահովման որ-է ծրամրից օմստվելու հարցում կամ որ-է այլ կերպ չի արժանանա ուրիշներից տարբեր վերաբերմունքի՝ իր տարիքի, մաշկի մուսյնի, հաշմանդամության, ազմնային կամ ռասայական պատկանելիության, ծամման, դավանանքի կամ սեռի պատճառով:

DCSS-ը պարտավոր է ապահովել, որ բոլոր երեխաները հավասար հնարավորություն ունենան օմստվելու ծառայություններից – տեղեկություններից: Բոլոր ծրամրերը պետք է, իրենց ծառայությունները տրամադրելիս, հաշվի առնեն անհատական տարբերությունները – հարմսն մշակութային տարբերությունները: Ամսկերեն չխոսող հաճախորդների հետ արդյունավետ շփումս ապահովվում է երկլեզու անձնակազմի, թարմմանված տպամսիր նյութերի – պայմանամրային հիմնոքներով տրամադրվող բանավոր ու մրավոր ծառայությունների միջոցով (Կալիֆոռնիայի կառավարության օրենսմրքի 7290-րդ – դրան հաջորդող բաժնսներ): Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանմնահարեք (916) 464-ՎՆ5078 կամ (916) 464-ՎՆ5624 (TTY) հեռախոսահամարով:

Անսուղ Շվարցնեմեր, Նահանսնապետ, Կալիֆոռնիայի Նահանսն

Քիմբըրլի Բելշե, քարտուղար, Կալիֆոռնիայի առողջապահության – հանրային ծառայությունների մտրծակալություն

րետա Ուալաս, տնօրեն, Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների դեպարտամենտ

P.O. Box 419064, Rancho Cordova, CA 95741-9064

Անվճար հեռախոս՝ 1-866-249-0773

TTY անվճար՝ 1-866-223-9529

www.childsup.ca.gov

Օմնստոս 2007 թ.

Ներածություն

Երեխաները մեր ամենամեծ հարստությունն են, – երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամարկն այդ հարստության մասին հոմն տանելու – այն պաշտպանելու ուղղությամբ Կալիֆոռնիայի մտրոծադրած ջանքերի կար–որ մասն է կազմում: Մեր մտրոծնկերների՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման տեղական մտրոծակալությունների, դատարանների – համայնքային խմբերի հետ համատեղ՝ մենք տարեկան ազդում ենք ավելի քան 2 միլիոն երեխայի – նրանց ընտանիքների կյանքի վրա: Երեխաների ապրուստադրամի հարցը կարմակվորելու, նպաստները մասնձելու – բաշխելու միջոցով մենք երեխաների – նրանց ընտանիքների ինքնաբավությունը – նրանց անվտանմությունն ապահովող կար–որ կամուրջ ենք ստեղծում:

Այս ձեռնարկն ընդհանուր տեղեկություններ է պարունակում Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամարկի մասին: Այն նպատակ է հետապնդում օմնել ծնողներին, ինամակալներին – ընտանիքներին հասկանալ, թե ինչպես օմնովեն երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայություններից: Այն չպետք է օմնամտրոծվի որպես իրավաբանական տեղեկատու:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման Ձեր տեղական մտրոծակալության (LCSA) հեռախոսահամարները նշված են այս ձեռնարկի 31-րդ էջում: Ծրամարկի մասին տեղեկությունները – կապ հաստատելու համար անհրաժեշտ տվյալները կարելի է մտնել նա– Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների դեպարտամենտի կայքում՝ www.childsup.ca.gov հասցեով:

Ի՞նչ է երեխաների ապրուստադրամը

Ըստ օրենքի երկու ծնողն էլ նյութական պատասխանատվություն են կրում երեխայի համար: Դատարանը կարող է ծնողներից մեկին կամ երկուսին պարտադրել կանոնավոր կերպով վճարումներ կատարել՝ երեխայի ապրուստի – բուժսպասարկման ծախսերը հոմնալու համար: Այդ վճարումը կոչվում է երեխայի ապրուստադրամ:

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամնիրը

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամնիրի առաքելությունն է՝ երեխաների ապրուստադրամի որոշման, մասնձման – բաշխման բարձրակարգ մ ծառայությունների օմնությունը նպաստել երեխաների բարեկեցության – ընտանիքների ինքնաբավության բարձրացմանը՝ օմնելով երկու ծնողին էլ հոմն տանել երեխայի նյութական, առողջապահական – հոմնեկան պահանջների բավարարման մասին:

Ում ենք մենք սպասարկում

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամնիրն աշխատում է ծնողների (խնամող – չխնամող) – խնամակալների հետ՝ ապահովելու համար, որ երեխաները – ընտանիքները ստանան դատարանի կողմից որոշված ֆինանսական – բժշկական օմնությունը: Նահանմի բնակչությունը կարող է օմնվել երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայություններից երեխաների ապրուստադրամի ապահովման շրջանային – տրաձքային 52 մտրձակալությունների (LCSA-երի) միջոցով:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամնիրը հետ–յալ ծառայություններն է տրամադրում.

- հայրության հաստատում.
- բացակայող ծնողների հայտնաբերում.
- երեխաների ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշման հայցի ներկայացում.
- երեխաների առողջության ապահովման վերաբերյալ դատարանի որոշման հայցի ներկայացում.
- երեխաների ապրուստադրամի վերաբերյալ ընդունված դատարանի որոշումների կիրարկում.
- երեխաների ապրուստադրամի վերաբերյալ ընդունված դատարանի որոշումներում փոփոխությունների իրականացում.
- ամունական ապրուստադրամի վերաբերյալ ընդունված դատարանի որոշումների կիրարկում:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամնիրը ԶԻ տրամադրում հետ–յալ ծառայությունները.

- ամունակալություն.
- խնամակալության հաստատում.
- այցելությունների հարցի կարմնավորում.
- դատարանի որոշման կասեցում.
- ամունական ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշման ընդունում:

«Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման մտրասենյակը շատ դանդաղ է աշխատում, – Դուք մտումարը շատ ուշ եք ստանում:»

Երեխայի ապրուստադրամը խնամող ծնողներին է ուղարկվում Կալիֆոռնիայի նահանմային վճարման բաժանմունքի կողմից՝ այն ստանալուց հետո երկու օրվա ընթացքում: Այժմ վճարումները կարող են ստացվել ուղղակի փոխանցումով կամ էլեկտրոնային վճարման քարտի օմնությամբ:

Ձեր դերը երեխայի ապրուստադրամի տրամադրման մտործընթացում

Երբ ծնողները – խնամակալներն իրենց երեխայի հարցով ֆինանսական համամտործակցության մեջ են մտնում երեխաների ապրուստադրամի ապահովման մտաբանության հետ, ծնողները պետք է հիշեն, որ երեխայի ապրուստադրամի հետ կապված բոլոր խնդիրների լուծումն իրենց ձեռքում է: Բոլոր կողմերի օրինական իրավունքները պետք է պաշտպանվեն, – երբեմն մի ծնողի իրավունքները պաշտպանող օրենքներն անարդար են թվում մյուս ծնողին: Ծնողներին – խնամակալներին խորհուրդ է տրվում ինչպես հարկն է ծանոթանալ Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի տրամադրման ծրամարկի հետ, որպեսզի ավելի լավ հասկանան օրենքով իրենց ունեցած իրավունքները – պարտականությունները – ավելի հաջողությամբ օժնեն իրենց ընտանիքներին:

Երեխաների ապրուստադրամի հետ կապված բառերերը – հապավումները

Չաշիվ: ործում մտնվող՝ ֆինանսական մտործարքների ցուցակ, որում պարունակվում է երեխայի ապրուստադրամի՝ պարտավորատուից մասնավելիք մուումարներն այնպիսի ծախսերի համար, ինչպիսիք են, օրինակ՝ ներկա ապրուստադրամը, նպաստների հետ կապված պարտքերը, ամուսնական ապրուստադրամը, արյան հետազոտությունների ծախսերը, դատական ծախսերը, փաստաբանի վճարները – տոկոսը: Այն պարունակում է նա–պարտավորատուի կատարած վճարումների մասին տվյալները – ֆինանսական տվյալներում կատարված ճշմարտումները:

Չաշվետու մուում: Երեխայի ապրուստադրամի՝ պարտավորատուի հաշվի կամ հաշիվների ստումում՝ պարզելու համար անհրաժեշտ ճշմարտումները –/կամ պարտքի մացորդը:

Պարտավորություն: Զվճարված ապրուստադրամը կոչվում է պարտք: Պարտավորությունը ներառում է բոլոր պարտքերը – տոկոսները:

Ծանուցում հաշվի մասին: Երեխայի ապրուստադրամի պարտավորատուին ապրուստադրամի վերաբերյալ ամեն ամիս ուղարկվող ծանուցում, որում նշվում է պարտք եղած մումարի չափը: Այն ցույց է տալիս յուրաքանչյուր հաշվի վիճակը – վճարվելիք մումարը՝ վճարման վերջնաժամկետի հետ միասին:

«CalWORKS»: Սոցիալական ապահովամուման մասին օրենքի IV-A վերնամրի պահանջների համաձայն ցածր եկամուտ ունեցող, կարիքավոր, խնամքի տակ մտնվող երեխաներին տրամադրվող պետական նպաստ:

Երեխաների ապրուստադրամի որոշման սկզբունքներ: Երկու ծնողների եկամուտը – նահանմի օրենքով (Կալիֆոռնիայի ընտանեկան օրենսմիտք, 4050-րդ – դրան հաջորդող բաժիններ) նախատեսված այլ մտործոներ հաշվի առնելով՝ երեխայի ապրուստադրամի հարցում ծնողների պարտավորվածության աստիճանի որոշման ընդհանուր եղանակ:

Խնամող կողմ/CP: Այն ծնողը կամ խնամակալը, որի հետ ժամանակավորապես կամ հիմնականում բնակվում է խնամքի տակ մտնվող երեխան: Այն ծնողը կամ խնամակալը, որը սովորաբար ստանում է երեխայի ապրուստադրամը:

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների դեպարտամենտ/DCSS: Նահանմում երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամիտքը վերահսկող նահանմային դեպարտամենտը: Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունները տրամադրվում են երեխաների ապրուստադրամի ապահովման շրջանային – տարածքային 52 մտործակալությունների միջոցով:

Մատենում: Երբ մասնավոր է երեխայի ապրուստադրամը, «CalWORKs» ստացող CP-ն ստանում է ապրուստադրամի առաջին \$50 դոլարը (որը կոչվում է «անտեսում»), իսկ մնացած մտումարն օմտամտործվում է, որպեսզի փոխհատուցվի կոմսությունը՝ «CalWORKs»-ի նպաստը վճարելու համար:

Եկամտի/աշխատավարձի պահում: Այսպես է կոչվում այն մտործողությունը, երբ մտործատերն աշխատողի աշխատավարձից ուղղակիորեն պահում է երեխայի ապրուստադրամը՝ վճարելու համար դատարանի կողմից տվյալ աշխատողի վրա դրված պարտավորությունը:

IV-D ծառայություններ: Խնամող կողմը (CP) կամ չխնամող ծնողը (NCP) երեխայի ապրուստադրամի ապահովման ծառայություններ է ստանում երեխաների ապրուստադրամի ապահովման տեղական մտործակալության միջոցով: Խոսքը մտնում է Սոցիալական ապահովամտման մասին դաշնային օրենքի 42-րդ բաժնի IV-D վերնամտի, Միացյալ Նահանսների օրենսմտքի 651-րդ – դրան հաջորդող բաժնիների մասին:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման տեղական մտործակալություն/LCSA: Ուղղակիորեն բնակչությանը սպասարկող՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման շրջանային կամ տարածքային դեպարտամենտը:

Դատարանի որոշում առողջության ապահովամտման մասին: Դատարանի որոշում, որը ծնողին պարտավորեցնում է առողջապահական կամ ատամտաբուժական ապահովամտություն տրամադրել երեխային կամ վճարել ապահովամտության կողմից չվճարվող բժշկական ծախսերը: Մանրամասների համար խոսք Ձեր ընտանեկան օրենքի օմտակահի, LCSA-ի կամ փաստաբանի հետ:

Չխնամող ծնող/NCP: Այն ծնողը, որի հետ հիմնականում չի բնակվում ինամքի տակ մտնվող երեխան: NCP-ն սովորաբար այն ծնողն է, որը երեխայի ապրուստադրամ է վճարում:

Ոչ-IV-D: Այն անձինք, որոնք LCSA-ում բաց մտործ չունեն, սակայն, որոնք մանավոր մտործատիրոջ կողմից պահվող ապրուստադրամ են ստանում կամ վճարում Նահանսային վճարման բաժանմունքի (SDU) միջոցով:

Պարտավորատեր: Երեխայի ապրուստադրամ ստացող անձը:

Պարտավորատու: Երեխայի ապրուստադրամ վճարելու համար պատասխանատու անձը:

Հայրության հաստատում: Այն իրավական մտործընթացը, որի օմտությամբ օրենքով հաստատվում է երեխայի հայրությունը:

Փոփոխություն: Հայց ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշամբ հաստատված մտամարը փոփոխելու վերաբերյալ: Փոփոխության հայց կարող են ներկայացնել LCSA-երը, CP-երը – NCP-երը՝ ապրուստադրամի չափը մեծացնելու կամ փոքրացնելու համար:

Նահանսային վճարման բաժանմունք/SDU: LCSA-երի մտործերի հիման վրա CP-երի/NCP-երի համար երեխաների ապրուստադրամի բոլոր վճարումները ստացող – ուղարկող Նահանսային մարմինը: SDU-ն ստանում – ուղարկում է նա– աշխատավարձից պահվող ապրուստադրամի բոլոր վճարումները, այդ թվում՝ մանավոր ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշումների համաձայն ստացվողները:

Կար-որ աղբյուրներ

Երեխաների ապրուստադրամի մասին օրենքը

Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների իրավական հիմքը կազմում են Կալիֆոռնիայի ընտանեկան օրենսդրության տարբեր բաժինները, այդ թվում՝ 17000-րդ - դրան հաջորդող բաժինները: Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծրամիժը կարմավորող նահանսմային կանոնակարմները պարունակվում են Վերնամսիր 22-ում, Կալիֆոռնիայի կանոնակարմների ժողովածուի 110000-րդ - դրան հաջորդող բաժիններում, որոնք գետեղված են համացանցում՝ www.calregs.com հասցեով:

LCSA-ի օմբուդսմանը

Յուրաքանչյուր LCSA օմբուդսման ունի, որը կարող է Ձեզ բացատրել Ձեր իրավունքները - պարտականությունները - խոսել Ձեզ հետ երեխաների ապրուստադրամի վերաբերյալ Ձեզ անհանստացող հարցերի մասին: Տես 28-րդ էջը:

Ընտանեկան օրենքի օմնականը

Յուրաքանչյուր կոմսությունում կա ընտանեկան օրենքի օմնական, որը կարող է ծնողներին օմնել երեխայի ապրուստադրամի հետ կապված փաստաթղթերի ձ-ակերպման հարցում - բացատրել ապրուստադրամի վերաբերյալ օրենքները: Նրա հետ կապ հաստատելու համար անհրաժեշտ տվյալները կարելի է մնտել համացանցում՝ www.courtinfo.ca.gov/selfhelp/lowcost/fff.htm հասցեով:

Պաշտպան խմբերը

Երեխաների ապրուստադրամի պաշտպան խմբեր կան համարյա յուրաքանչյուր համայնքում: Ձեր LCSA-ի օմբուդսմանից խնդրեք Ձեզ տրամադրել խնամող կողմերի - չխնամող ծնողների պաշտպան խմբերի ցուցակը:

Դատարանի դերը երեխայի ապրուստադրամի ապահովման հարցում

Դատարանի հանձնակատարը կամ ընտանեկան օրենքի դատավորը լիազորված են վերջնական որոշում կայացնելու այն կապակցությամբ, թե որքան ապրուստադրամ պետք է վճարվի – ով պետք է այն վճարի: LCSA-ը կարող է դիմել դատարանին ապրուստադրամի վերաբերյալ նոր որոշում կայացնելու կամ մոտոյություն ունեցող որոշումը փոփոխելու հարցով՝ մուտմարը փոքրացնելու կամ մեծացնելու նպատակով:

Ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշումը կարող է լինել ապահարգանի, երեխայի խնամքի կամ առանձին՝ երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշման մաս կազմող միջանկյալ, ժամանակավոր, մշտական կամ փոփոխված որոշում: Սովորաբար դատարանը NCP-ին է պարտադրում ապրուստադրամ տրամադրել մյուս ծնողի հետ ապրող երեխային: Դատարանը որոշում է ապրուստադրամի – առողջության ապահովմամբնական չափը:

Եթե Դուք արդեն երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշում ունեք, ապա LCSA-ը կկիրարկի այդ որոշումը: Եթե Դուք դատարանի որոշում չունեք, բայց ընտանեկան դատարանում բացված մտործ ունեք, ապա LCSA-ը կարող է Ձեր անունից հայց ներկայացնել դատարանին, ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշում կայացնելու համար: Եթե նախկինում դատական մտործ բացված չի եղել, LCSA-ը կսկսի այդ մտործնրթացը «Դատական-բողոքամարտով»:

Դատական-բողոքամարտ

Դատական մտործնրթացը սկսվում է այն ժամանակ, երբ LCSA-ը «Դատական-բողոքամարտ» է ներկայացնում դատարան՝ երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշում կայացնելու նպատակով: «Դատական-բողոքամարտ», – չլրացված «Պատասխանի» թերթիկն ուղարկվում են այն ծնողին, որին դիմում են ապրուստադրամ վճարելու հարցով: Դա սովորաբար պետք է արվի ծնողին հայտնաբերելուց հետո **90** օրվա ընթացքում:

«Դատական-բողոքամարտ» ստացող ծնողը պետք է **30** օրվա ընթացքում պատասխանի դրան: Կարող է, որ «Դատական-բողոքամարտ» ստացող անձը պատասխանի **30** օրվա ընթացքում, որպեսզի դատարանը հաշվի առնի նրա եկամտոտի մասին տեղեկությունները:

Եթե «Դատական-բողոքամարտ» ստացող անձը չի պատասխանում **30** օրվա ընթացքում, ապա դատարանն ապրուստադրամի չափը սահմանում է իր ունեցած տեղեկությունների հիման վրա: Եթե դատարանը տեղեկություններ չունի NCP-ի եկամտոտի մասին, ապա Կալիֆոռնիայի օրենսդրության (Կալիֆոռնիայի ընտանեկան օրենսմարտ, 5002 – 17400) համաձայն դատարանը պետք է ապրուստադրամի չափը սահմանի ելքադրյալ եկամտոտի հիման վրա: Ելքադրյալ եկամտը հավասար է նվազամույն աշխատավարձին՝ 40-ժամյա աշխատանքային շաբաթի դեպքում:

Եթե NCP-ն համաձայն է, LCSA-ը կարող է պայմանամարտ (պարտավորամարտ) կազմել՝ դատարանի կողմից ընդունված՝ երեխայի ապրուստադրամի որոշման սկզբունքների համաձայն: Սովորաբար դատարանը հաստատում է այդ պայմանամարտը՝ առանց պահանջելու, որ NCP-ն դատարան ներկայանա:

«Մայրս երեխայի ապրուստադրամի մտործ ունեք, սակայն համարյա ապրուստադրամ չի ստացել: Ինչու՞ են պետք է պատրաստեն այդ բոլոր փաստաթղթերը – ավելորդ ժամանակ ծախսեն:»

ործ բացելու մտործնրթացը պարզեցվել է, քանի որ այժմ Ձեր լեզվով ձ-աթղթեր կան, – մտործերը վարող աշխատակիցները Ձեզ անհրաժեշտ ուղղություն ցույց կտան: Վերջին մի քանի տարվա ընթացքում երեխաների ապրուստադրամի մրասնեկակներում մի շարք դրական փոփոխություններ են կատարվել, – երեխայի ապրուստադրամի մասնձուներն այսօր ավելի քարձր մակարդակի վրա են մտնում քան երբ-է:

Քայլ առ քայլ՝ դատական մտորձընթացը

1. LCSA-ը «Դատական-բողոքամիջ» է ներկայացնում:
2. LCSA-ն այն ուղարկում է NCP-ին:
3. NCP-ն **30** օրվա ընթացքում պատասխանում է «Դատական-բողոքամիջին»:
4. CP-ն – NCP-ն «Եկամուտների – ծախսերի հայտարարամիջ» են ներկայացնում:
5. CP-ն – NCP-ն համաձայնության են մնալիս ապրուստադրամի չափի վերաբերյալ կամ ներկայանում են դատարան:
6. Դատարանը սահմանում է երեխայի ապրուստադրամի չափը – որոշումներ ընդունում երեխայի ապրուստադրամի – աշխատավարձից պահումների վերաբերյալ:

Ինչպես է դատարանը որոշում ապրուստադրամի չափը

Երեխայի ապրուստադրամի չափի որոշման սկզբունքները

Կալիֆոռնիայում ապրուստադրամի չափը սահմանվում է նահանսի օրենքով հաստատված սկզբունքների օմնությունը (Կալիֆոռնիայի ընտանեկան օրենսմարտի 4050-րդ – դրան հաջորդող բաժիններ): Երեխայի ապրուստադրամի չափի որոշման սկզբունքները կախված են մի շարք մտորձոններից, այդ թվում՝ երկու ծնողի ամսական զուտ եկամուտից – այն ժամանակից, որը երեխան անց է կացնում ծնողներից յուրաքանչյուրի հետ:

Դատարանը ստումսում է երեխայի ապրուստադրամի պայմանամրերը, համոզվելու համար, որ պահպանվել են սկզբունքները, – երեխայի ապրուստադրամի մտումարը ճիշտ է: Որոշ դեպքերում, ապրուստադրամի չափը սահմանելիս, դատարանը կարող է որոշել հաշվի չառնել եկամուտի մասին սկզբունքները:

Կար-որ է: Երբ ծնողները համատեղ, կիսովի կամ առանձին-առանձին խնամք են տրամադրում երեխային, ապրուստադրամի չափը որոշելը բարդ է: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարդացեք «California Guideline Child Support Payment Calculator User Guide»-ը՝ www.childsup.ca.gov/calculator/ հասցեում:

Հայտարարամիջը եկամուտի – ծախսերի մասին

Երեխայի ապրուստադրամի չափը որոշվում է Կալիֆոռնիայի օրենքով սահմանված սկզբունքների հիման վրա: Օրենքը պահանջում է, որ ծնողներից յուրաքանչյուրը «Եկամուտի – ծախսերի մասին հայտարարամիջ» լրացնի – եկամուտի չափը հաստատող ապացույց ներկայացնի:

Երեխայի ապրուստադրամի չափը որոշելիս դատարանը հաշվի է առնում բոլոր աղբյուրներից ստացված եկամուտը, անկախ այն բանից՝ դա հայտարարամարվել՞ կամ դրանից հարկ մասնավել՞ է դաշնային օրենքի համաձայն, թե՞ ոչ: Եկամուտը կարող է լինել փողի, մտույցի կամ ծառայությունների տեսքով: **Խնդրում ենք նկատի ունենալ՝** նպաստները – լրացուցիչ ապահովամրման եկամուտը (SSI) չեն ընդմրկվում եկամուտի մեջ:

Չարցեր – պատասխաններ՝ դատավարությունը

Ես NCP չեմ: Ի՞նչ պետք է անեմ, եթե «Դատական-բողոքամիր» ստանամ:

«Դատական-բողոքամիր» հետ միասին Ձեզ տրվում է չլրացված «Պատասխանի» թերթիկ: Լրացրեք այն – 30 օրվա ընթացքում ուղարկեք բարձրամուկն դատարանի աշխատակցի միջոցով: Ձեր կոմսության LCSA-ը կամ ընտանեկան դատարանի օմնակակն կարող են օմնել Ձեզ անհրաժեշտ ձ-աթղթերը լրացնելու հարցում:

Ի՞նչ տեղի կունենա, եթե NCP-ն անտեսի «Դատական-ծանուցամիրը» կամ մոռանա դրա մասին:

Եթե NCP-ն չպատասխանի, «Դատական-բողոքամիր» հետ ուղարկված նամակում նշված ապրուստադրամի նախապես հաշվարկված չափը կընդունվի դատարանի կողմից որպես վճարվելիք ապրուստադրամի չափ: Այն բանից հետո, երբ դատարանը որոշում կայացնի, NCP-ն պետք է դատարանի թույլտվությունը խնդրի, այն փոխելու համար:

Եթե ես պատասխանեմ դատարանին, ինձ հնարավորություն կտրվի՞ խոսել դատավորի հետ:

Այո: Եթե Դուք պատասխանեք «Դատական-բողոքամիրին» – բողոքարկեք հայրությունը կամ պահանջվող ապրուստադրամի չափը, Ձեզ կհրավիրեն դատարան:

Ինչպե՞ն է դատարանը որոշելու, թե որքան ապրուստադրամ պետք է ես վճարեմ՝ որպես NCP:

Երեխայի ապրուստադրամի չափը կախված է տարբեր մտրծոններից, այդ թվում՝ երկու ծնողների եկամուտից – այն ժամանակից, որը նրանցից յուրաքանչյուրը նվիրում է երեխայի խնամքին: Դատարանը որպես հիմք ընդունում է երեխաների ապրուստադրամի որոշման սկզբունքները, որոնց կարելի է ծանոթանալ www.childsup.ca.gov/calculator/ հասցեում: Սեղմեք «California Guideline Child Support Payment Calculator User Guide»-ի վրա:

Ինչպե՞ն է իմ մտրծատերն իմանալու, թե որքան մուծար է հարկավոր պահել իմ աշխատավարձից՝ երեխայի ապրուստադրամը վճարելու համար:

Այն բանից հետո, երբ դատարանը սահմանում է երեխայի ապրուստադրամի չափը, Ձեր մտրծատիրոջն ուղարկվում է մի փաստաթուղթ, որը կոչվում է «Պահում կատարելու հրաման/ծանուցում», որը ցուցումներ է պարունակում այն մասին, թե որքան մուծար է հարկավոր պահել աշխատավարձից – ուր է հարկավոր այն ուղարկել:

Չնարավոր է որ-է կերպ խուսափել դատարան ներկայանալուց:

Այո: Դուք կարող եք դատարան չներկայանալ, եթե պայմանամիր (պարտավորամիր) ստորամրեք: Եթե CP-ն նպաստ է ստանում, ապա NCP-ն – LCSA-ը կարող է պայմանավորվել (պարտավորություն ստորամրել) երեխայի ապրուստադրամի չափի վերաբերյալ: Եթե ծնողներից ոչ մեկը նպաստ չի ստանում, ապա երկու ծնողն էլ պետք է պայմանամիր (պարտավորամիր) ստորամրեն երեխայի ապրուստադրամի չափի վերաբերյալ:

Ուրիշ ի՞նչ է պարունակում պարտավորամիրը:

Կախված հանմանանքներից, պարտավորամիրը կարող է տարբեր պայմաններ պարունակել, սակայն սովորական պարտավորամիրը համաձայնություն է այն մասին, որ NCP-ն՝

- երեխայի ծնողն է.
- համաձայն է երեխայի ապրուստադրամ վճարել.
- համաձայն է առողջության ապահովմանում տրամադրել երեխային, եթե ծնողի մտրծատերը նման ապահովմանություն տրամադրում է –
- համաձայն է թույլ տալ դատարանին որոշում կայացնել իր բացակայությամբ:

NCP-ն խմբային առողջության ապահովամնություն ունի իր աշխատավայրից: Երեխան պե՞տք է օմնտվի այդ ապահովամնությունից:

Այո: Առողջության ապահովամնությունը պետք է երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշման մաս կազմի: Եթե անմամ տվյալ պահին հնարավոր չէ դա ապահովել, դատարանի որոշմամբ երկու ծնողն էլ կպարտավորվեն առողջության ապահովամնում տրամադրել երեխային, երբ դա հնարավոր լինի անել: Սա վերաբերում է բոլոր դեպքերին:

Խնամող ծնողներ – ինձ համակարգի՝ ինչ պետք է Դուք իմանաք

Ինչպես այցելել երեխաների ապրուստադրամի ապահովման Ձեր տեղական մտրոծակալություն

Քաղաքացիները կարող են այցելել LCSA՝ երեխայի ապրուստադրամի մտրոծ բացելու կամ այլ ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկություններ ստանալու համար: LCSA-ը կարող է ծնողներին ուղարկել այլ մտրոծակալություններ՝ աշխատանքի ընդունման, մասնամիտակական պատրաստության կամ այլ կարևոր օմնտակար ծրամրերի համար:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունները ներառում են երեխայի ապրուստադրամի – առողջության ապահովմանը վերաբերյալ դատարանի որոշումներ ստանալը, հայրության հաստատումը – ապահովմանի մասնաձևը – ՉԵՆ ՆԵՐԱՌՈՒՄ ամուսնալուծությունը, ծնողին որպես ինձնուղ ձ-ակերպելը – այցելությունների թույլտվությունը:

Ինչպես է երեխայի ապրուստադրամի նոր մտրոծ բացվում

Ծառայություններ ստանալու դիմումի ձ-երը կարելի է վերցնել LCSA-ից կամ տպել առցանց՝ www.childsup.ca.gov/application/#packet հասցեից: Լրացված դիմումները պետք է փոստով ուղարկվեն կամ անձամբ բերվեն LCSA՝ մտրոծին ընթացք տալու համար: Լրացված դիմումը ստանալուց հետո, LCSA-ը 20 օրվա ընթացքում մտրոծ կբացի – 10 օրվա ընթացքում հարցազույց կունենա դիմորդի հետ: (Եթե ապրուստադրամի վերաբերյալ արդեն կա դատարանի որոշում, անպայման այդ մասին հայտնեք LCSA-ին):

Երեխայի ապրուստադրամի – այլ հարցերի հետ կապված հիմնական ծախսերը

Երեխայի հիմնական ապրուստադրամը հաշվարկվում է համապատասխան բանաձ-ի օմնություններ – չի ներառում երեխայի ինձնուղ, ապահովմանը ընկերության կողմից չվճարված բուժապասարկման հաշիվները, երեխային այցելելու համար կատարված ճանապարհորդական ծախսերը, ուսումը կամ այլ հատուկ պահանջների հետ կապված ծախսերը: Կարելի է լրացուցիչ ապրուստադրամի հայց ներկայացնել երեխայի ինձնուղի – ապահովմանը չվճարվող բուժապասարկման ծախսերի համար: Կարելի է լրացուցիչ ապրուստադրամի հայց ներկայացնել նա- երեխային այցելելու համար կատարված ճանապարհորդական ծախսերի – ուսման կամ այլ հատուկ պահանջների հետ կապված ծախսերի համար: Հարցրեք Ձեր LCSA-ին, թե ինչպես կարող եք լրացուցիչ ապրուստադրամ ստանալ նման ծախսերը փոխհատուցելու համար:

Նախքան երեխայի ապրուստադրամի մտրոծ բացելու համար LCSA այցելելը, հնարավորին չափ շատ տեղեկություններ հավաքեք: Որքան շատ են տեղեկությունները, այնքան ավելի շուտ կկայացվի դատարանի որոշումը երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ: Հետ-յալ տեղեկություններն օմնտակար են.

Տեղեկություններ CP-ի մասին

- լրիվ անունը, հասցեն – հեռախոսի համարը.
- ծննդյան ամսաթիվը.
- սոցիալական ապահովության համարը.
- վճարամրերի կտրոնները.
- մտրոծատիրոջ կամ մարկիի մտրոծատիրոջ անունը, հասցեն – հեռախոսի համարը.
- մնայություն ունեցող դատարանի որոշումները երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ
- ամուսնության թույլտվությունը.
- դատարանի որոշումն ամուսնալուծության մասին կամ պայմանամիջոց բաժանման մասին.
- վերջին երկու տարվա հարկամրերը, այդ թվում՝ W-2 ձ-երը – 1099 ձ-երը:

Հայտնեք մտրոծը վարողին

- Հայտնեք կոմսության նպաստների բաժնին – LCSA-ին, թե՛
- Դուք պետական օմնություն եք ստացել.
  - Ձեր երեխան այլ-ս Ձեր տանը չի բնակվում.
  - NCP-ն երեխայի ապրուստադրամն ուղղակիորեն Ձեզ է վճարում:

Սոցիալական ապահովության համարները

Դաշնային օրենքը պահանջում է DCSS-ից մտրծում պահել սոցիալական ապահովության համարները՝ երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումները ստանալու, փոփոխելու կամ կիրարկելու նպատակով: Երեխայի ապրուստադրամի մասին որոշումը կիրարկելու համար կարող է անհրաժեշտ լինել երեխայի սոցիալական ապահովության համարը – փոստային հասցեն հայտնել մյուս ծնողին կամ մյուս ծնողի մտրծատիրոջը: Դուք կարող եք դիմել ծառայություններ ստանալու համար անմամբ այն դեպքում, եթե սոցիալական ապահովության համար չունեք:

Տեղեկություններ երեխայի մասին

- յուրաքանչյուր երեխայի լրիվ անունը, հասցեն – հեռախոսի համարը.
- յուրաքանչյուր երեխայի ծննդյան ամսաթիվը – ծննդյան վկայականի պատճենը.
- յուրաքանչյուր երեխայի սոցիալական ապահովության համարը.
- հայրության ապացույցը:

Տեղեկություններ NCP-ի մասին

- լրիվ անունը, հասցեն – հեռախոսի համարը.
- ծննդյան ամսաթիվը.
- սոցիալական ապահովության համարը.
- մտրծատիրոջ կամ վերջին աշխատանքի վայրի անունը, հասցեն – հեռախոսի համարը. միությունը կամ տեղեկություններ ինքնազբաղության մասին.
- վերջերս կատարված լուսանկարը կամ նկարամրությունը.
- ընկերների կամ ընտանիքի անդամների անունները – հեռախոսի համարները.
- տեղեկություններ խնայելու երեխայի կյանքում նրա խաղաքած դերի մասին.
- այլ ակումբների կամ կազմակերպությունների անունները, որոնց անդամ է հանդիսանում NCP-ն.
- տեղեկություններ թանկարժեք մուտքի, օրինակ՝ ավտոմեքենայի, մոտոցիկլետի, նավակի, ճանապարհորդական ավտոտնակի կամ որ-է այլ սեփականության մասին.
- վճարամրերի կտրորների, ընթացիկ, խնայողական կամ այլ տիպի բանկային հաշիվների քաղվածքների պատճենները.
- վերջին երկու տարվա հարկամրերը, այդ թվում՝ W-2 ձև-երը – 1099 ձև-երը:

«Երբեմն մյուս ծնողն ինձ փող է տալիս: Երբ այդ մուումարն անցնում է երեխայի ապրուստադրամի ապահովման մրասեսնյակով, նրանք որոշ մուումար են պահում: Ես ավելի շատ մուումար կստանամ, եթե պարզապես համաձայնեմ, որ մյուս ծնողը վճարի ինձ, երբ կարող է:»

Ձեր երեխան ամեն օր պահանջներ ունի, որոնք չեն կարող կախված լինել ծնողի քմահաճույքից – բավարարվել միայն այն ժամանակ, երբ նա վճարելու ցանկություն ունի: Երեխաներն ավելի շատ օժանդակություն են ստանում այն ծնողներից, որոնք վճարում են երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշմամբ:

Չարցեր – պատասխաններ՝ ինչպես է բացվում երեխայի ապրուստադրամի մտրոծը

Ես կարող եմ երեխայի ապրուստադրամի մտրոծ բացել, եթե մյուս ծնողը վարուց հեռացել է:

Այո: Բայց որքան երկար է ծնողը բացակայել, այնքան դժվար կլինի նրան մտնելը: Ծնողներին հայտնաբերելու վերաբերյալ տե՛ս 14-րդ էջը:

Կարո՞ղ է ցանկացած անձ ծանոթանալ իմ երեխայի ապրուստադրամի մտրոծին:

Երեխայի ապրուստադրամի մտրոծում պարունակվող տեղեկությունները մնադտնի են, – այլ անձինք չեն կարող ծանոթանալ դրանց, սակայն դատական մտրոծի կամ շրջանային արխիվի փաստաթղթերը մնադտնի չեն:

Ի՞նչ կարող եմ ակնկալել LCSA այցելելիս:

Երեխայի ապրուստադրամ ստանալու մտրոծընթացը սկսվում է երեխայի ապրուստադրամի մտրոծ բացելով, – այդ անելու համար պահանջվում է Ձեր օմնևությունը – համամտրոծակցությունը: ործը վարող պաշտոնյան Ձեզ կհարցնի Ձեր երեխայի – մյուս ծնողի մասին: Որքան շատ տեղեկություններ ես ստանա, այնքան շուտ կստացվի երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը:

Ի՞նչ կկատարվի իմ մտրոծի հետ եթե ես փոխեմ իմ բնակության վայրը:

Եթե Դուք փոխեք Ձեր բնակության վայրը, անպայման այդ մասին տեղյակ պահեք LCSA-ին: Երեխայի ապրուստադրամի մտրոծն ուղարկվում է CP-ի հետ-ից, նրա փոխադրված նոր կոմսություն կամ նահանմ:

Ի՞նչ կարող եմ անել, եթե ես ընտանեկան բռնության զոհ եմ դարձել:

Դուք կարող եք խնդրել, որ Ձեր մտրոծում պարունակվող տեղեկությունները չտրամադրվեն այլ կազմակերպությունների կամ ցանկացած այլ կողմի: Եթե Դուք «CalWORKs» կամ «Medi-Cal» եք ստանում, Դուք կարող եք խնդրել LCSA-ից մտրոծողությունների չդիմի Ձեր մտրոծով:

Ինչպես է պարզվում ծնողի մտնվելու վայրը

Երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշում ստանալու – այն կիրարկելու համար LCSA-ը պետք է պարզի NCP-ի մտնվելու վայրը: CP-երը կարող են օմնևել LCSA-ին՝ նրանց տրամադրելով իրենց ունեցած ցանկացած տեղեկություն NCP-ի մտնվելու վայրի, եկամուտի – ունեցվածքի մասին: Չնայած օրենքը պահանջում է, որ NCP-ի մտնվելու վայրը պարզելու նպատակով իր ստացած ցանկացած նոր տեղեկություն LCSA-ն օմնտամտրոծի 75 օրվա ընթացքում, LCSA-ն իր ձեռքի տակ եղած ցանկացած տեղեկություն կօմնտամտրոծի NCP-ին մտնելու համար:

Ստոր- նշված են որոշ աղբյուրներ, որոնցից LCSA-երն օմնտվում են՝ NCP-ի մտնվելու վայրը պարզելու համար.

- ավտոմեքենայի մրանցման – վարորդական իրավունքի վկայականի տվյալները.
- աշխատանքի – մտրոծագրության տվյալները.
- վարկային զեկույցներ կազմող մտրոծակալությունների տվյալները.
- սոցիալական ծառայությունների տվյալները.
- զինվորական տվյալները.
- նահանմային թուլատրամրման խորհուրդները.
- Միացյալ Նահանմների փոստային ծառայությունը.
- ներկա – նախկին մտրոծատերերը.
- կոմունալ սպասարկում տրամադրող ներկա – նախկին ընկերությունները.
- իրավապահ մարմինները, ուղղիչ աշխատանքային – պայմանական դատապարտման հաստատությունները:

Կալիֆոռնիայի աշխատատեղերի ստեղծման բաժինը

NCP-երին կարելի է մտնել աշխատատեղերի ստեղծման բաժինների (EDD) նոր աշխատողների մրանցամատյաններում: Կալիֆոռնիայի մտրծատեղերը պարտավոր են մրանցել այստեղ իրենց մոտ նոր աշխատանքի ընդունված բոլոր անձանց անունները, հասցեները – սոցիալական ապահովության համարները:

Կալիֆոռնիայում մտրծող անկախ մասնամետների անուններն ու հասցեները նույնպես պետք է գեկուցվեն EDD-ին, որի օմնությունը կարելի է պարզել ինքնազբաղ ծնողի մտնվելու վայրը:

Ծնողների հայտնաբերման դաշնային ծառայությունը

Ծնողների հայտնաբերման դաշնային ծառայությունն օմտամտրծում է Միացյալ Նահանմների ողջ տարածքից ստացվող տեղեկություններ NCP-երի մասին: Տվյալները ստացվում են «Նոր աշխատանքի ընդունվածների ազմային ցուցակից» – «ործերի դաշնային մատյանից»:

«Նոր աշխատանքի ընդունվածների ազմային ցուցակն» աշխատանքի ընդունման, մտրծագրկության ապահովմամրման – աշխատավարծերի մասին բոլոր նահանմներից ստացվող տեղեկությունները պարունակող մլխավոր տվյալների շտեմարանն է: ԱՄՆ-ի բոլոր մտրծատեղերը պարտավոր են գեկուցել իրենց մոտ նոր աշխատանքի ընդունված ցանկացած անձի անունը, հասցեն – սոցիալական ապահովության համարը:

Իսկ «ործերի դաշնային մատյանում» մրանցվում է Միացյալ Նահանմներում երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ բացված ցանկացած մտրծ – դատարանի հրաման:

Համամտրծակցությունն այլ նահանմների, կոմսությունների – դատարանների հետ

NCP-երը հաճախ Կալիֆոռնիայից մեկ այլ նահանմ են տեղափոխվում բնակրկյան: Սակայն յուրաքանչյուր նահանմ, – օտար երկրներից կամ օտարերկրյա դատարաններից շատերը երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումը կիրարկող մարմին ունեն: Չնայած տարբեր նահանմներում տարբեր օրենքներ են մտրծում, երեխաների ապրուստադրամի հարցերով զբաղվող բոլոր կազմակերպությունները համամտրծակցում են միմյանց հետ՝ ընթացիկ – անցյալում չվճարված ապրուստադրամի մանանման – ծնողներին ու նրանց ունեցվածքը հայտնաբերելու հարցում: Դաշնային օրենքը պահանջում է, որ յուրաքանչյուր նահանմում մտրծի «Ընտանեկան օմնության միջնահանմային միասնական օրենքը» (UIFSA), ուստի նահանմները կարող են միավորել իրենց ջանքերը երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշում ստանալու – այն կիրարկելու հարցում:

Հայրությունը

Երբ ամուսնացած զույմն ամուսնության ընթացքում երեխա է ունենում, հայրությունը հաստատելու անհրաժեշտություն չկա. օրենքն ինքնաբերաբար երեխայի հայր է համարում ամուսնուն:

Երբ չամուսնացած կինն է երեխա ունենում, ապա երեխայի հայրությունը պետք է հաստատվի, որպեսզի երեխան օմնտվի ևույն իրավունքներին, որոնցից օմնտվում է ամուսնացած ծնողներ ունեցող երեխան: Բացի այդ, դատարանը չի կարող որոշում կայացնել երեխայի ապրուստադրամի կապակցությամբ կամ որոշել երեխային խնամքի տակ առնելու կամ այցելելու թույլտվության հարցը, մինչև պաշտոնապես չհաստատվի երեխայի հայրությունը:

Հայրության հաստատման հիմնավոր պատճառները

Հայրությունը չամուսնացած զույմի երեխային ապահովում է ևույն իրավունքները, որոնք ունի ամուսնացած ծնողներ ունեցող երեխան: Դրանց թվում է՝

- օժանդակություն ինչպես հորից, այնպես էլ մորից.
- պաշտոնական փաստաթղթեր այն մասին, թե ովքեր են իր ծնողները.
- հնարավորություն ծանոթանալու իր ընտանիքի հիվանդության պատմությանը – իմանալու, թե իր ընտանիքում ինչ հիվանդություններ, բնածին արատներ կամ այլ առողջական խնդիրներ են եղել, որոնք կարող են ժառանգաբար անցնել երեխաներին.
- բժշկական – կյանքի ապահովմամբ երկու ծնողի կողմից, եթե այն կա.
- ժառանգելու իրավունք.
- սոցիալական ապահովության – վետերանների նպաստներ, եթե հայրը ստանում է դրանք.
- չամուսնացած հոր ցանկությամբ նրա անունը կարող է ավելացվել երեխայի ծննդյան վկայականում:

Հայրության հաստատման հնարավորության ծրամիքը (POP)

DCSS-ի «Հայրության հաստատման հնարավորության ծրամիքը» (POP) հայրության հաստատման արամն, անվճար – դյուրին եղանակ է: POP-ի օմնությամբ չամուսնացած ծնողները հաստատում են երեխայի հայրությունը հիվանդանոցում՝ երեխայի ծնվելիս լրացնելով – ստորամրելով «Հայրության հայտարարամիթր»: Երբ երկու ծնողն էլ լրացնում – ստորամրում են համապատասխան թերթիկը, հիվանդանոցն այն ներկայացնում է DCSS-ին, – երեխայի հայրությունը հաստատվում է: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանմահարեք POP՝ (866) 249-ՎՆ0773 հեռախոսահամարով:

Ծնողները կարող են «Հայրության հայտարարամիթր» ստորամրել նա– ավելի ուշ: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք Ձեր LCSA-ին:

Հայրության հաստատումը պայմանամրով

Երեխայի մայրը – հայրը կարող են միմյանց հետ համաձայնել – պայմանամրի (պարտավորամիթր) ստորամրել երեխայի հայրության վերաբերյալ՝ կարմավորելով ապրուստադրամի հարցը: Պարտավորամրում կարող է նշվել նա–, թե ով է ստանձնում երեխայի խնամքը – ինչպես է կարմավորվում երեխային այցելելու իրավունքի հարցը: LCSA-ը կարող է բացատրել Ձեզ, թե ինչպես կարելի է կազմել նման պայմանամրի՝ առանց դատարան ներկայանալու, սակայն պայմանամրի պետք է հաստատվի դատարանի կողմից:

«Ծնողը երեխային չի սիրի, եթե որ–է մեկը նրա աշխատավարձի մի մասը պահում է երեխայի համար:»

Ավելի հավանական է, որ երեխայի ապրուստադրամ վճարող ծնողը ցանկանա հարաբերություններ պահպանել երեխայի հետ, եթե կատարում է իր պարտականությունները երեխայի առաջ:

Ծամուռմաքանական քննությունները

Երբեմն ծնողը կարող է ցանկանալ, որ երեխայի հայրության կենսաբանական ապացույցներ կայացվի՝ նախքան որ–է անձ երեխայի հայր կճանաչվի: Այդ դեպքում LCSA-ը կամ ծնողներից որ–է մեկը կարող է պահանջել, որ ծամուռմաքանական քննություն կատարվի: Քննությունը կամ՝ ցույց կտա, որ տվյալ անձը չի համարվում երեխայի հայրը, կամ՝ 99 տոկոս ճշմարտությամբ կապացուցի որ նա է հայրը:

Սովորաբար LCSA-երը ծամուռմաքանական քննություն են կատարում իրենց մրտասենյակներում կամ մոտակա կլինիկայում: Դատարանը կարող է ծամուռմաքանական քննություն պահանջել, եթե անձը, որը համարվում է երեխայի հայրը, հրաժարվում է ինքնակամ կերպով քննություն անցնել կամ «Չայրության հայտարարամիր» ստորամսրել:

Հայրության հաստատումը դատարանում

Եթե անձը, որը համարվում է երեխայի հայրը, հրաժարվում է ծամուռմաքանական քննությունից, դատարանը կարող է հաստատել հայրությունը: Այդ անելիս՝ դատարանը կարող է հաշվի առնել հետ–յալ տեղեկությունները.

- երեխայի մոր հետ տվյալ անձի ունեցած հարաբերությունների մանրամասները.
- տվյալ անձի կողմից երեխային տրված մուսմարը.
- տվյալ անձի կողմից երեխայի հայրության ընդունումը.
- տվյալ անձից երեխայի ստացած նամակները կամ նվերները.
- մանրամասներն այն մասին, թե երբ է հղիացել երեխայի մայրը.
- տեղեկություններ այլ անձանցից, որոնք տեղյակ են եղել տվյալ անձի հետ երեխայի մոր ունեցած հարաբերությունների մասին.
- երեխայի հետ միասին տվյալ անձի ունեցած լուսանկարները:

Հարցեր – պատասխաններ՝ հայրությունը

Կարո՞ղ եմ ես երեխայի ապրուստադրամ ստանալ, եթե համոզված չեմ, թե ով է երեխայի հայրը:

Ոչ: Մինչ– երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը՝ երեխայի հայրությունը պետք է հաստատվի: Հայրության հաստատումը Ձեր երեխային բազմաթիվ իրավունքներ է տալիս, այդ թվում՝ ապրուստադրամ ստանալու, հոր իրավունդության պատմությանը ծանոթանալու, պետական նպաստներ ստանալու – այլ իրավունքներ:

Երեխայի հայրը փող չունի կամ անմասն աշխատանք չունի երեխային օմնելու համար: Ի՞նչ իմաստ ունի ապացուցելը, որ նա երեխայի հայրն է:

Եթե Դուք չհաստատեք երեխայի հայրությունը, նա չի կարող ապրուստադրամ կամ առողջության ապահովմամբ ստանալ անմասն այն բանից հետո, երբ երեխայի հայրն աշխատանքի անցնի: Եթե Դուք հնարավորին չափ շուտ ապացուցեք, որ նա է երեխայի հայրը, հետամնայում ավելի հեշտ կլինի նրանից ապրուստադրամ մսանձելը, այդ թվում՝ հնարավոր պետական նպաստ ստանալը:

Կարո՞ղ եմ ես մտրծ բացել երբ դեռ հղի եմ՝ նախքան երեխայի ծնվելը:

Այո: Հղի ժամանակ Դուք կարող եք սկսել հայրության հաստատման համար անհրաժեշտ փաստաթղթերի պատրաստումը: Եթե այն անձը, որին Դուք երեխայի հայրն եք համարում, հերքի, որ ինքն է հայրը, երեխայի ծնվելուն պես կարելի է ծամուռմաքանական քննություն կատարել: Ծամուռմաքանական քննության օրը կարելի է նշանակել LCSA-ի միջոցով:

Կարելի՞ է երեխայի հայրությունը հաստատել, եթե հայրը մեկ այլ նահանսում է բնակվում:

Այո: LCSA-ը կլինորի տվյալ նահանսի դատարանից ծամուռմաքանական քննություն կատարել: Բացի այդ, երեխայի հայրը կարող է ինքնակամ կերպով «Չայրության հայտարարամիր» ստորամսրել՝ ընդունելով երեխայի հայրությունը, եթե անմասն նա մեկ այլ նահանսում կամ մեկ այլ երկրում է բնակվում:

Երեխայի ապրուստադրամի մասնձումը

Եթե դատարանը վճարման մեկ այլ եղանակ չի հաստատել, երեխայի ապրուստադրամը պետք է պահվի NCP-ի աշխատավարձից: Աշխատավարձից ապրուստադրամը պահելու մասին դատարանի հրամանը NCP-ի մտորժատիրոջն է ուղարկվում ծնողի մտևովելու վայրը պարզելուց հետո **15** օրվա ընթացքում: Մեծ մասամբ մտորժատուն պետք է սկսի պահումները կատարել այդ որոշումը ստանալուց հետո **10** օրվա ընթացքում: Աշխատավարձից պահումները կատարվում են այնքան ժամանակ, քանի դեռ երեխայի ծնողը աշխատում է:

Քայլ առ քայլ՝ երեխայի ապրուստադրամի մասնձումը – ստացումը

1. Դատարանը երեխայի ապրուստադրամի – աշխատավարձից պահում կատարելու մասին որոշումներ է ընդունում:
2. LCSA-ն աշխատավարձից պահում կատարելու որոշումն ուղարկում է NCP-ի մտորժատիրոջը:
3. որժատերն աշխատավարձից պահում է երեխայի ապրուստադրամը – ուղարկում այն նահանմային վճարման բաժանմունք (SDU):
4. SDU-ն երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում մտանցում – ուղարկում է երեխայի ապրուստադրամը:
5. Երեխայի ապրուստադրամը կարելի է ստանալ՝

ուղղակի վճարմամբ՝ վճարումներն ավտոմատ կերպով նստում են CP-ի ընթացիկ կամ խնայողական հաշվին:

Էլեկտրոնային վճարման քարտով (EPC)՝ վճարումներն ուղարկվում են EPC-ի վրա, որը կարելի է օմտամտործել ATM քարտի նման:

վճարամրով՝ վճարումներն ուղարկվում են CP-ին:

Հարցեր – պատասխաններ՝ երեխայի ապրուստադրամի մասնձումը

Ի՞նչ է տեղի ունենում, երբ NCP-ն երեխայի ապրուստադրամը վճարելու համար անհրաժեշտ մտումար ունի, բայց այնուամենայնիվ չի վճարում:

ումարը մնանձելու համար LCSA-ն տարբեր միջոցների կարող է դիմել: Բացի այդ, դատարանը կարող է դատական հետապնդման ենթարկել երեխայի հորը կամ, հազվամյուտ դեպքերում, մեղավոր ճանաչել օրինազանցության –/կամ հանցանքի մեջ:

Ի՞նչ պետք է ես անեմ, եթե NCP-ն հեռանում է:

Հայտնեք LCSA-ին. երեխայի ապրուստադրամի վճարումը կարող է կիրարկվել ԱՄՆ-ի ցանկացած կետում: Բացի այդ, եթե երեխան մտևովում է Ձեր խնամքի տակ, – Դուք հեռանում եք, Ձեր երեխայի ապրուստադրամի մտործը կարող է փոխադրվել Ձեր տեղափոխված շրջան կամ նահանմ:

Ես ունեմ Կալիֆոռնիայում ընդունված դատարանի որոշում ապրուստադրամի մասին, իսկ մյուս ծնողը բնակվում է մեկ այլ նահանմում: Ես խնդրեցի այդ նահանմին օմնել ինձ ապրուստադրամը մնանձելու հարցում, բայց դատավորը նվազեցրեց երեխայի ապրուստադրամի չափը: Դա օրինակա՞ն է:

«Երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումներին լիարժեք կերպով վստահելու – դրանք հարմելու վերաբերյալ» – «Ընտանեկան օմնության միջնահանմային միասնական» օրենքները թույլ չեն տալիս մեկ նահանմին փոփոխել մեկ այլ նահանմում ընդունված դատարանի որոշումները: Եթե երեխան ապրում է այստեղ – դատարանի որոշումն ընդունվել է Կալիֆոռնիայում, ապա հիմնականում միայն Կալիֆոռնիայի դատարանը կարող է փոփոխել որոշումը:

Կարո՞ղ եմ ես ծանոթանալ վճարումների ցուցակին:

Այո, Դուք կարող եք տեսնել NCP-ի կողմից Ձեր մտորժի համաձայն կատարված բոլոր վճարումների ցուցակը: Եթե երեխան մտնելով է Ձեր խնամքի տակ, – Դուք կարծում եք, որ LCSA-ը սխալ է թույլ տվել, Դուք իրավունք ունեք որոշման վերանայում կամ հաշվետու մուտու պահանջել:

NCP-ն բանտում է: Ես դեռ-ս կարո՞ղ եմ ապրուստադրամ ստանալ:

Եթե ազատագրված ծնողն ունեցվածք կամ այլ տիպի եկամուտ չունի, նրանից ապրուստադրամ մասնձելը համարյա անհնարին կլինի: Եթե NCP-ն բանտարկվում է, նա պետք է դիմի LCSA-ին, որպեսզի փոփոխություն մտցվի երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշման մեջ, այլապես չվճարված մուտարը – տոկոսները կկուտակվեն, – NCP-ն ստիպված կլինի վճարել դրանք ազատվելուց հետո:

Երեխայի ապրուստադրամի մասին որոշումը փոփոխելը

Երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումը կարող է փոփոխվել, եթե՝

- ծնողներից որ-է մեկի եկամուտը գնալիորեն ավելանում կամ պակասում է.
- փոխվում է խնամող ծնողը կամ այն ժամանակը, որը երեխան անց է կացնում յուրաքանչյուր ծնողի հետ կամ
- փոփոխվում է որ-է այլ մտործոն, որը կարող է ազդել երեխայի ապրուստադրամի որոշման սկզբունքի վրա:

Ծնողներից յուրաքանչյուրը կարող է պահանջել վերանայել իր երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը: Նման դիմումը պետք է մտրավոր ներկայացվի, – դրանում պետք է նշված լինեն պատճառները, թե ինչու է ապրուստադրամը ներկայումս հարկ եղածից շատ կամ քիչ: Փոփոխությունը կարող է հիմնավորված լինել այն դեպքում, երբ դրանից հետո ապրուստադրամի չափը կփոխվի 20 տոկոսով կամ \$50-ով, կախված նրանից, թե դրանցից որն է ավելի քիչ:

LCSA-ը կվերանայի երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը, եթե լուրջ փոփոխություն տեղի ունենա, օրինակ՝ նոր աշխատանքի անցնելը, աշխատանքը կորցնելը կամ որ-է փոփոխություն երեխայի խնամքի կամ այցելությունների հարցում: Աշխատանքից դուրս մնալը չի կարող բավարար պատճառ լինել վերանայման համար:

Եթե LCSA-ը որոշի, որ փոփոխություն կատարելու պահանջները բավարարված են – փոփոխությունը կարելի է կատարել, այն դատարանին կխնդրի փոփոխել երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշումը: LCSA-ը **180** օր ունի փոփոխություն կատարելու հայց ներկայացնելու համար:

Խնդրում եմ նկատի ունենալ՝ եթե LCSA-ը որոշի, որ փոփոխություն կատարելու պահանջները բավարարված չեն, փոփոխության մասին դիմող ծնողը կարող է խնդրել դատարանին վերանայել որոշումը:

Եթե NCP-ն – CP-ն կարողանում են նախապես համաձայնության մտալ ապրուստադրամի չափի մասին, NCP-ն – CP-ն կարող են պարտավորամսիք (պայմանամսիք) ստորաձրել, որը պետք է դատարան ներկայացվի: Եթե նման համաձայնություն չկա, դատարան ներկայանալու ծանուցում կուղարկվի, – դատավորը կամ հանձնակատարը կորոշի ապրուստադրամի չափը:

Եթե արդեն որոշում չկա կայացված թժկական ապահովամրման վերաբերյալ, օրենքը պահանջում է, որ LCSA-ը դիմի դատարանին՝ թժկական ապահովամրման ստանալու համար, երբ ծնողն առողջության ապահովամրման է ստանում:

Երբ համամործակցությունը վտանավոր է

CP-ն կարող է խնդրել կոմսությանը երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշման հայց չներկայացնել, եթե դա վտանալի է ենթարկում CP-ին կամ երեխային/ երեխաներին: Եթե վտանալի հիմնավորվածությունը հաստատվի նպաստների բաժնի կողմից, ապա «CalWORKs»-ի, հոմնետնային խնամքի կամ «Medi-Cal»-ի վճարումները չեն կրճատվի:

«CalWORKs», հոմնետնային խնամք – «Medi-Cal» ստացող երեխաների ապրուստադրամի մտործերը

Եթե երեխան «CalWORKs»-ի, հոմնետնային խնամքի կամ «Medi-Cal»-ի նպաստ է ստանում, ապա նպաստների բաժնից նրա մտործն ուղարկում է LCSA: Պետական օմնություն ստանալու իրավունք ունենալու համար «CalWORKs»-ի համար դիմող ծնողները պետք է համամործակցեն երեխայի ապրուստադրամի մտործը վարող աշխատակցի հետ, եթե դա ծնողին կամ երեխային վտանալի չի ենթարկում: Այդ դեպքում երեխայի ապրուստադրամ մասնձեռն ուղղությունը ոչ մի քայլ չի կատարվի, մինչև կոմսության նպաստների մրաստեյակը չուսումնասիրի մտործը – որոշում չկայացնի ներկայացված հայցի հիմնավորվածության վերաբերյալ: (Հայցը հիմնավորված համարելու համար սովորաբար բավական է CP-ի՝ երդմամբ հաստատված հայտարարությունը:)

Երբ երեխայի ապրուստադրամի իրավունքները պատկանում են կոմսությանը

CP-ն պետք է երեխայի ապրուստադրամի իրավունքը զիջի կոմսությանը՝ «Medi-Cal»-ի նպաստների հետ միասին «CalWORKs» կամ հոմնետնային խնամք ստանալու փոխարեն: Երբ մասնձվում է երեխայի ապրուստադրամը, CP-ն ստանում է ապրուստադրամի առաջին \$50-ը, իսկ մնացածը ստանում է կոմսությունը: Այն բանից հետո, երբ CP-ն ստանում է \$50-ը, մնացած մնումարով կոմսությունը փոխհատուցում է ստանում «CalWORKs»-ի նպաստ տրամադրելու համար:

CP-ի ստացած \$50-ը կոչվում է «անտեսում» – չի ազդում «CalWORKs»-ի նպաստի չափի վրա: **Խնդրում ենք հաշվի առնել՝** վերջերս դաշնային օրենքում տեղի ունեցած փոփոխությունների պատճառով «անտարբերության» մնումարը կարող է փոխվել: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք LCSA-ին կամ կոմսության նպաստների մրաստեյակ:

Հոմնետնային խնամքը – երեխայի ապրուստադրամը

Երբ երեխան սկսում է հոմնետնային խնամք ստանալ, երեխայի ապրուստադրամի ստացման իրավունքը փոխանցվում է նահանսին: Հոմնետնային խնամքի ծախսերը հոմնալու համար անհրաժեշտ մնումարից ավել ստացված ցանկացած մնումար կամ պահվում է երեխայի օմստին, կամ անմիջապես օմստամտործվում է երեխայի համար:

Բժշկական ապահովամրման դեպքերը միայն կարիքավորների համար

Այն դեպքում, երբ միակ պետական օմնությունը, որը տրամադրվում է, «Medi-Cal»-ն է, CP-ն կարող է հրաժարվել ապրուստադրամի ծառայություններից, բայց պետք է օմնություն ցույց տա բժշկական ապահովամրման վերաբերյալ դատարանի որոշում ստանալու – այն կիրարկելու հարցում: Երեխայի ապրուստադրամի ծառայություններն ընդունելու դեպքում CP-ն պետք է համամործակցի NCP-ից ապրուստադրամ մասնձեռն հարցում: Դատարանի որոշմամբ հաստատված բժշկական ապահովամրմումը պահանջում է, որ NCP-ն երեխային անդամամրի առողջության ապահովամրման որ–է ծրամրում, եթե դա կարելի է անել ողջախոհ մների սահմաններում:

Բժշկական ապահովամրման մասին դատարանի հրաման ունեցող CP-ն կարող է ուղղակիորեն դիմել առողջության ապահովամրման ընկերությանը – NCP-ի մտործատիրոջը – քննարկել ապահովամրման տարբերակները:

«CalWORKs»-ից դուրս մնալուց հետո

Այն բանից հետո, երբ ավարտվում են «CalWORKs»-ի վճարումները կամ «Medi-Cal»-ի նպաստները, երեխայի ապրուստադրամի մտրոճը բաց է մնում, – LCSA-ն պարտադրում է վճարել CP-ին վճարվելից ընթացիկ ապահովամիջոցները – պարտքերը: Եթե CP-ն մտրավոր կերպով հայտնում է LCSA-ին, որ երեխայի ապրուստադրամ այլ-ս հարկավոր չէ – խնդրում է փակել մտրոճը, ապա DCSS-ը կշարունակի մասնձեղ միայն այն պարտքերը, որոնք անհրաժեշտ են «CalWORKs»-ի կամ «Medi-Cal»-ի նպաստների հետ կապված կոմսույթյան կատարած ծախսերը փոխհատուցելու համար:

Ապրուստադրամի ուղղակի վճարման դեպքում վճարումը համարվում է պարտքի մարում

CP-ն պետք է LCSA-ին տեղյակ պահի NCP-ից ստացած ցանկացած ուղղակի վճարման մասին: «CalWORKs»-ի մտրոճերում, CP-ն պետք է ուղղակի վճարումների մասին տեղյակ պահի նա- կոմսույթյան նպաստների բաժնին:

Խնդրում ենք հաշվի առնել՝ երբ NCP-ն CP-ին ուղղակի է վճարում, վճարված մնումարը կարող է չհանվել NCP-ի վճարելից ապրուստադրամի մնումարից:

Երկու ծնողն էլ պետք է պահեն կատարված – ստացված վճարումների տվյալները, ինչպես նա- կատարված մնումների ստացականները: Համաձայն, դպրոցական պիտույքների, վարձավճարի – այլ ծախսերի համար կատարված վճարումները ապրուստադրամի վճարում չեն համարվում:

DCSS-ի SDU-ի միջոցով վճարված երեխայի ապրուստադրամը կողմերին թույլ է տալիս կատարված վճարումների ճշմարիտ տվյալներ ունենալ:

Հարցեր – պատասխաններ՝ «CalWORKs»-ը – «Medi-Cal»-ը

Ես «CalWORKs» եմ ստանում: Ինչպե՞ս է բաշխվում երեխայի ապրուստադրամը:

Ամեն ամիս, երբ կատարվում է երեխայի ապրուստադրամի վճարում, գծանուցում է ուղարկվում CP-ին, որում նշվում է, թե NCP-ն որքան մտումար է վճարել: Ամեն ամիս երեխայի ապրուստադրամի առաջին \$50-ը (անտեսումը) վճարվում է CP-ին: Մնացած մասը վճարվում է կոմսույթյանը՝ փոխհատուցելու համար «CalWORKs»-ից ստացած վճարումները: (Նոր դաշնային օրենքը կարող է փոխել «անտեսման» չափը: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք LCSA-ին կամ կոմսույթյան նպաստների մրասեսնյակ:)

Եթե LCSA-ը չկարողանա մտնել NCP-ին, ես դեռ կարո՞ղ եմ «CalWORKs»-ի կամ «Medi-Cal»-ի նպաստներ ստանալ:

Այո: Եթե Դուք համապատասխանում եք պահանջներին – համամտրծակցում եք LCSA-ի հետ, Դուք կարող եք ստանալ «CalWORKs»-ի կամ «Medi-Cal»-ի նպաստներ, քանի դեռ LCSA-ն փորձում է պարզել NCP-ի մտնվելու վայրը:

Ես անցյալում «CalWORKs» եմ ստացել, բայց այժմ չեմ ստանում: Ինչպե՞ս է բաշխվում երեխայի ապրուստադրամը:

Ընթացիկ ապրուստադրամը – պարտքը վճարվում է Ձեզ: Ընթացիկ ապրուստադրամից ավել մնանված ցանկացած մնումար պահվում է LCSA-ի կողմից՝ վճարելու հետմար անցյալում չվճարված երեխայի ապրուստադրամի այն պարտքերը, երբ Դուք «CalWORKs»-ի վճարումներ եք ստացել:

«Ես կարող եմ նպաստ ստանալ համարյա այն ամենի համար, ինչի կարիք իմ երեխան ունի:»

Պետական օսմնությունը չի կարող փոխարինել այն ամենին, ինչ երեխան ստանում է իր կյանքում մտրծուն դեր խաղացող հորից ու մորից: Երեխաներն ապահովության գմաացում են ունենում, գմում են, որ ծնողներն իրենց մասին հոմն են տանում – կանոնավոր կերպով բավարարում իրենց առօրյա պահանջները:

Չխնամող ծնողներ՝ ինչ պետք է Դուք իմանաք

Երեխայի ապրուստադրամի ապահովման Ձեր տեղական մտորձակալություն այցելելը

Երեխայի ապրուստադրամի ապահովման ծրամարի ծառայությունները նախատեսված են երկու ծնողի համար՝ ինչպես CP-ի, այնպես էլ NCP-ի: NCP-ն կարող են այցելել մտորձակալություն – դիմել ծառայություններ ստանալու կամ արդեն սահմանված ապրուստադրամի չափը փոխելու համար:

LCSA-երը կար–որ հիմնարկություն են NCP-երի համար: LCSA-ի հետ սերտորեն համամտորձակցելով՝ NCP-երը կարող են խուսափել այն խնդիրներից, որոնք կարող են ի հայտ մնալ երեխայի ապրուստադրամի մտորձի –/կամ ապրուստադրամի վճարումների կապակցությամբ, կամ կարող են նվազեցնել դրանց չափը:

Բացի այդ, LCSA-ն կարող է օմնսություն ցույց տալ կամ ուղարկել նրանց այլ կազմակերպություններ՝ աշխատանքի տեղավորման, մասնամիտական պատրաստության – այլ օմնտակար ծրամարների կամ ծառայությունների համար:

Հայրությունը

Երբ ամուսնացած զույմն ամուսնության ընթացքում երեխա է ունենում, հայրությունը հաստատելու անհրաժեշտություն չկա. օրենքն ինքնաբերաբար երեխայի հայր է համարում ամուսնուն:

Չամուսնացած ծնողները կարող են երեխայի հայրությունը հաստատել՝ «Հայրության հայտարարամարի» ստորամարելով: Երկու ծնողն էլ պետք է ստորամարեն «Հայրության հայտարարամարի»՝ հատուկ վկայի կամ պետական նոտարի ներկայությամբ: «Հայրության հայտարարամարի» ձ– կարելի է վերցնել ծննդատանը, ծնունդների – մահերի մարանցման տեղական բաժանմունքում, ընտանեկան օրենքի օմնականի մարասենյակներում, նպաստների մարասենյակներում կամ LCSA-ում: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանմանհարեք DCSS-ի «Հայրության հաստատման հնարավորության ծրամարի» (POP)՝ (866) 249-ՄՆ0773 հեռախոսահամարով:

Մինչ– երեխայի հայրությունը պաշտոնապես չհաստատվի, դատարանը չի կարող որոշում ընդունել երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ կամ որոշել երեխայի խնամակալության կամ այցելությունների հարցը:

Ծամուժմաբանական քննությունները

Եթե նախքան որ-է մեկին պաշտոնապես երեխայի հայր ճանաչելն անհրաժեշտ է հայրության կենսաբանական հաստատում ստանալ, ծամուժմաբանական քննություն կարող է պահանջել ինչպես երեխայի մայրը, այնպես էլ հայրը: Կյո դեպքում LCSA-ը կամ ծնողներից մեկը կարող է ծամուժմաբանական քննություն պահանջել: Սովորաբար LCSA-երը ծամուժմաբանական քննություն են կատարում իրենց մերասենյակներում կամ մոտակա կլինիկայում: Դատարանը կարող է ծամուժմաբանական քննություն պահանջել, եթե անձը, որը համարվում է երեխայի հայրը, հրաժարվում է ինքնակամ կերպով քննություն անցնել կամ «Հայրության հայտարարամսիր» ստորամրել:

Հայրության հաստատումը պայմանամրով

Երեխայի մայրը – հայրը կարող են միմյանց հետ համաձայնել – պայմանամիր (պարտավորամիր) ստորամրել երեխայի հայրության վերաբերյալ՝ կարմավորելով ապրուստադրամի հարցը: Պարտավորամրում կարող է նշվել նա-, թե ով է ստանձնում երեխայի խնամքը – ինչպես է կարմավորվում երեխային այցելելու իրավունքի հարցը: LCSA-ը կամ ընտանեկան օրենքի օմնակակող կարող է բացատրել Ձեզ, թե ինչպես կարելի է կազմել նման պայմանամիր՝ առանց դատարան ներկայանալու, սակայն պայմանամիրը պետք է հաստատվի դատարանի կողմից:

Ապրուստադրամի վճարումը

Մեծ մասամբ դատարանի որոշման համաձայն վճարվող ապրուստադրամը պահվում է աշխատավարձից, այսինքն՝ մնործատերը տվյալ աշխատակցի աշխատավարձից պահում է ապրուստադրամը:

Եթե Ձեր վճարելիք ապրուստադրամը չի պահվում Ձեր աշխատավարձից, կան նա- վճարման այլ տարբերակներ: Ստումնեք Ձեր LCSA-ի կամ ընտանեկան օրենքի օմնակակնի հետ, թե արդյո՞ք Դուք կարող եք օմնտվել վճարման հետ-յալ տարբերակներից:

- վճարամրով՝ վճարումն ուղարկել՝
State Disbursement Unit
P.O. Box 989067
West Sacramento, CA 95798.
- հաշվեքարտով/վարկաքարտով առցանց՝ www.casdu.com հասցեից կամ հեռախոսով՝ գանմահարելով 1-866-325-1010.
- պատվիրել, որ ապրուստադրամը կանոնավոր կերպով պահվի Ձեր ընթացիկ կամ խնայողական հաշվից, այցելելով՝ www.casdu.com:

«Մյուս ծնողն ինձ հետ լավ հարաբերությունների մեջ է, երբ ես նրան չեմ անհանմստացնում երեխայի ապրուստադրամի հարցով: Կարծում եմ մենք կրկին միավորվելու ենք, – երեխայի ապրուստադրամի մնործ բացելը մեզ կզրկի կրկին ընտանիք կազմելու հնարավորությունից: Մի՞թե միավորվելն ավելի լավ չի լինի երեխայի համար:»

Ձեր երեխայի պահանջները բավարարելն ավելի կար-որ է: Երեխայի ապրուստադրամ ամրապնդում է ընտանիքը, քանի որ երկու ծնողն էլ պատասխանատվություն են ստանձնում երեխայի նկատմամբ – հարմում իրենց պարտականությունները: Ծնողական պատասխանատվության ստանձնումը կարող է երկարատ- հարաբերությունների հիմք հանդիսանալ երեխայի – ծնողների համար:

Յուրաքանչյուր նահանսմունք ընտանեկան օրենքի օմնակական անվճար օմնություն է տրամադրում:

Ընտանեկան հարցերով զբաղվող յուրաքանչյուր դատարան ընտանեկան օրենքի օմնակական ունի, որը տեղեկություններ է տրամադրում երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ – օմնունք ծնողներին դատարանի ձ-աղթեր ստանալու – լրացնելու հարցում: Նրա ծառայություններն անվճար են – կապ չունեն DCSS-ի հետ: Նրա հետ կապ հաստատելու համար անհրաժեշտ տեղեկությունները կարելի է ստանալ համացանցից՝ www.courtinfo.ca.gov/selfhelp/lowcost/ff.htm:

Երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումը փոփոխելը

Երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումը կարող է փոփոխվել, եթե՝

- ծնողներից որ-է մեկի եկամուտը զմալիորեն ավելանում կամ պակասում է.
- փոխվում է խնամող ծնողը կամ այն ժամանակը, որը երեխան անց է կացնում յուրաքանչյուր ծնողի հետ կամ
- փոփոխվում է որ-է այլ մտործոն, որը կարող է ազդել երեխայի ապրուստադրամի որոշման սկզբունքի վրա:

Եթե Դուք հաշմանդամ դառնաք, կորցնեք աշխատանքը կամ բանտարկվեք, հնարավորին չափ շուտ կապ հաստատեք LCSA-ի հետ: Քանի դեռ երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշման մեջ փոփոխություն չի կատարվել, չվճարված ապրուստադրամը՝ տոկոսների հետ միասին կհամարվի Ձեր պարտքը:

LCSA-ը կվերանայի երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը, եթե լուրջ փոփոխություն տեղի ունենա, օրինակ՝ աշխատանքը կորցնելը, նոր աշխատանքի անցնելը կամ որ-է փոփոխություն երեխայի խնամքի կամ այցելությունների հարցում: Աշխատանքից դուրս մնալը չի կարող բավարար պատճառ լինել վերանայման համար:

Ծնողներից յուրաքանչյուրը կարող է պահանջել վերանայել իր երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը: Նման դիմումը պետք է մերավոր ներկայացվի, – դրանում պետք է նշված լինեն պատճառները, թե ինչու է ապրուստադրամը ներկայումս հարկ եղածից շատ կամ քիչ: Փոփոխությունը կարող է հիմնավորված լինել այն դեպքում, երբ դրանից հետո ապրուստադրամի չափը կփոխվի 20 տոկոսով կամ \$50-ով, կախված նրանից, թե դրանցից որն է ավելի քիչ:

Եթե LCSA-ը որոշի, որ փոփոխություն կատարելու պահանջները բավարարված են, – փոփոխությունը կարելի է կատարել, այն դատարանին կխնդրի փոփոխել երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշումը: LCSA-ը **180** օր ունի փոփոխություն կատարելու հայց ներկայացնելու համար:

Խնդրում ենք նկատի ունենալ՝ եթե LCSA-ը որոշի, որ փոփոխություն կատարելու պահանջները բավարարված չեն, փոփոխության մասին դիմող ծնողը կարող է խնդրել դատարանին վերանայել որոշումը:

Եթե NCP-ն – CP-ն կարողանում են նախապես համաձայնության մնալ ապրուստադրամի չափի մասին, NCP-ն – CP-ն կարող են պարտավորամսի (պայմանամսի) ստորամսրել, որը պետք է դատարան ներկայացվի: Եթե նման համաձայնություն չկա, դատարան ներկայանալու ծանուցում կուղարկվի – դատավորը կամ հանձնակատարը կորոշի ապրուստադրամի չափը:

Եթե արդեն որոշում չկա կայացված բժշկական ապահովամրման վերաբերյալ, օրենքը պահանջում է, որ LCSA-ը դիմի դատարանին բժշկական ապահովամրման ստանալու համար, երբ ծնողն առողջության ապահովամրմություն է ստանում:

Յարցեր - պատասխաններ՝ երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի որոշումը փոփոխելը

Եթե ես NCP եմ, աշխատանքս կորցնելու դեպքում ես պե՞տք է շարունակեմ երեխայի ապրուստադրամ վճարել:

Այո, բայց անմիջապես զանմահարեք LCSA - խնդրեք վերանայել Ձեր մտործը: Եթե աշխատանքը կորցնելը Ձեր մեղքով չի եղել, դատարանը կարող է փոփոխություն կատարել երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշման մեջ:

Ես NCP եմ, բայց այժմ երեխան ինձ հետ է ապրում: Կարո՞ղ եմ ես փոխել ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշումը:

Այո: Երբ փոխվում է երեխային այցելելու կամ նրա խնամքի կարմսավիճակը, Դուք կարող եք կա՛մ դատարան մտնալ - խնդրել փոփոխություն կատարել երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշման մեջ, կա՛մ խնդրել LCSA-ին, որպեսզի դիմի դատարանին երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ որոշումը փոխելու հարցով: Յնարավոր է, որ նվազեցվի Ձեր վճարելիք ապրուստադրամի չափը կամ Դուք ինքներդ սկսեք երեխայի համար ապրուստադրամ ստանալ մյուս ծնողից:

Ի՞նչ նախկին ամուսինը/կինը կրկին ամուսնացել է - այժմ մեկ այլ ընտանիք է պահում: Դա ի՞նչ կերպ է ազդում իմ երեխաների ապրուստադրամի վրա:

Եթե ապրուստադրամ վճարող ծնողը ստիպված է ես- այլ ընտանիք պահել, Ձեր երեխայի ապրուստադրամի չափը կարող է նվազել:

«Երեխայի մյուս ծնողը սպառնում է ազատվել աշխատանքից, եթե երեխայի ապրուստադրամի մտործ բացեմ:»

Աշխատանքից դուրս մնալը ծնողին չի ազատում ապրուստադրամ վճարելու պարտավորությունից:

Յաճախակի աշխատանքը փոխելը կարող է դիտվել որպես խուսափում իր պարտականությունների կատարումից, եթե ծնողը դատարան բերվի ապրուստադրամը չվճարելու պատճառով: Սպառնալիքները հաճախ նպատակ են հետապնդում Ձեզ թույլ չտալ երեխայի համար անել այն, ինչն ամենալավն է նրա համար:

Դատարանի որոշմամբ սահմանված ապրուստադրամ վճարելը Ձեր պարտականությունն է

Ըստ Կալիֆոռնիայի օրենքի, NCP-երը պարտավոր են ժամանակին – ամբողջությամբ վճարել դատարանի կողմից սահմանված ապրուստադրամը: Եթե NCP-ն չի կարողանում ամբողջությամբ կամ ժամանակին վճարել ապրուստադրամը, նա պետք է հնարավորին չափ շուտ դիմի LCSA-ին՝ խուսափելու համար հարկադրանքի այն միջոցներից, որոնք կարող են ձեռնարկվել իր դեմ կամ դրանք չափավորելու համար:

Խնդրում ենք նկատի ունենալ՝ չվճարված ապրուստադրամը կշարունակի Ձեր պարտքը համարվել՝ տոկոսների հետ միասին:

LCSA-ը փորձում է այնպես անել, որ ծնողներն ինքնակամ կերպով վճարեն ապրուստադրամը: Սակայն եթե NCP-ն ուշացնում կամ չի վճարում դատարանի կողմից սահմանված ապրուստադրամը, ինչպես DCSS-ի, այնպես էլ LCSA-ի տրամադրության տակ ապրուստադրամը մասնաձեռն բազմաթիվ եղանակներ կան, այդ թվում՝

Վարկային զեկույց: Երեխայի ապրուստադրամի վճարումն ուշացնելը կարող է ազդել NCP-ի վարկային կարմավիճակի վրա: Յուրաքանչյուր վճարում –/կամ չվճարում զեկույցվում է խոշոր վարկային մտրծակալություններին:

Անձնամորթի մեթոժում: Եթե որ–է մեկը \$2,500 կամ ավելի մտումար է պարտք որպես չվճարված ապրուստադրամ, ԱՄՆ Պետական դեպարտամենտն անձնամորթի չի տա կամ չի տրաքցնի այն մինչ– պարտքը չվճարվի: Մեծ մասամբ ԱՄՆ-ից դուրս ճանապարհորդելու համար անձնամորթ է անհրաժեշտ:

ույքի կալանադրում: Ապրուստադրամի պարտք ունեցող ծնողի իրական մույքը կարող է կալանքի տակ առնվել: Մեծ մասամբ, երբ մույքը վաճառվում է, ապրուստադրամի պարտքը կարող է մասամբ կամ ամբողջապես պահվել վաճառքի մտումարից:

Նահանմային թույլատրամորման համեմատության համակարմը: Վարորդական իրավունքի վկայականները, մտրծարարության գբաղվելու թույլատրամորթը – նահանմի կողմից տրվող՝ մասնամիտական մտրծունեության գբաղվելու (օրինակ՝ կապալառուի, բժշկի, ուսուցչի, իրավաբանի, կոմմենտորմի – այլ) մշտական թույլատրամորթը կարող են կասեցվել կամ չտրվել մինչ– ապրուստադրամի պարտքի մասնաձեռն:

DCSS-ի ամբողջական մասնաձեռն օրամիթը (FCP): LCSA-ն պետք է տեղյակ պահի FCP-ի համակարմին ցանկացած ժամանակ, երբ որ–է մեկը 60 օրից ավելի ապրուստադրամի ավելի քան \$100-ի պարտք ունի: FCP-ն «Ֆինանսական հաստատությունների տվյալների համեմատման» համակարմի միջոցով կարող է մասնաձեռն ապրուստադրամի պարտքը ծնողի բանկային հաշվի համարից, որպես վարծավճար ստացվող եկամուտից, հոնորարներից – շահույթաբաժնից:

Եկամտահարկի փոխհատուցման կասեցումը: Ներքին եկամուտների ծառայությունը (IRS) – Վստահամորային հարկերի խորհուրդը (FTB) կարող են կասեցնել հարկերի փոխհատուցումը՝ չվճարված ապրուստադրամի պատճառով:

Հավասարեցման խորհրդի կողմից վաճառքի – օմտամտրծման հարկի կասեցումը: Վաճառքի հարկի փոխհատուցումը կարող է կասեցվել:

Անաշխատունակության նպաստների կասեցման համակարմը: Նահանմի կողմից NCP-ին վճարվող անաշխատունակության նպաստի մի մասը կարող է պահվել:

ործազրկության նպաստների կասեցման համակարմը: Նահանմի կողմից NCP-ին վճարվող մտրծազրկության նպաստի մի մասը կարող է պահվել:

Արտադրական վնասվածքների փոխհատուցման հայցերի խորհրդի համեմատման համակարմը: Արտադրական վնասվածքների դիմաց կատարվող միանվամս վճարումները կարող են պահվել:

Ֆիանսական հաստատությունների տվյալների համեմատման համակարմը: Կալիֆոռնիայի – ԱՄՆ-ի տարբեր բանկերում, խնայողական ու վարկային հաստատություններում – վարկային միություններում ունեցած NCP-ի ունեցվածքը կարող է վերցվել: DCSS-ի ամբողջական մասնճման ծրամսիրը պարտավոր է պատասխանել այս կարմսի միջոցաման վերաբերյալ ցանկացած հարցման:

Վիճակախաղի շահումների կասեցումը: Վիճակախաղով շահած մնումարը կարող է բռնամարավել:

Սոցիալական ապահովության նպաստները: Այս նպաստները նույնպես կարող են կասեցվել:

Ճայրահեղ իրավիճակներում DCSS-ը կարող է դատարան դիմել, եթե վճարունակ NCP-ն հրաժարվում է վճարել երեխայի ապրուստադրամը: Սովորաբար նման քայլի դիմում են միայն ծայրահեղ դեպքում, երբ ապրուստադրամը մասնճելու մնացած բոլոր փորճերն անհաջողությամբ են պասկվում: որճը կարող է ուղարկվել նա– շրջանային դատախազին, չվճարող ճնողին օրինազանցության կամ հանցանքի մեջ մեղադրելու համար:

Օմնություն պարտավորությունները (չվճարված պարտքերը) վճարելու հարցում

DCSS-ը երկու ծրամսիր ունի, որոնցով օմնում է ճնողների վճարել իրենց պարտավորությունները:

«Պարտավորությունների հարցում փոխհամաճայնության՝ ընտանիքի վերամիավորման ծրամսիր» այն ճնողների համար է, որոնք պետությանը մնումար են պարտք, քանի որ պետությունն օմնություն է տրամադրել որ–է ազմնականի, ինսամակալի կամ հոմնետանը բնակվող երեխային: Եթե երեխան դեռ անչափահաս է – այճմ բնակվում է պարտավորատուի հետ, – պարտավորատուի զուտ եկամտը չքավորության դաշնային մակարդակի 250 տոկոսից ցածր է, ապա պարտավորատուն կարող է դիմել այս ծրամսիր համար:

«Պարտավորությունների հարցում փոխհամաճայնության ծրամսիրը» (COAP) կարող է պետությանը \$5,000 կամ ավելի պարտք ունեցող ճնողին թույլ տալ վճարումները կատարելով նվազեցնել պարտք եղած մնումարի չափը: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք LCSA-ին:

Երեխայի ապրուստադրամի մտործի փակումը

Նահանսմի օրենսդրությունը հատուկ կանոններ ունի այն կապակցությամբ, թե ինչպես կարող է փակվել երեխայի ապրուստադրամի մտործը – ում կողմից:

Երբ LC-SA-ը փակում է մտործը

Վերնամսի 22-ում Կալիֆոռնիայի կանոնակարմների ժողովածուի (CCR) 118203(a)(1)-ից մինչև – (a)(15) բաժինների համաձայն LC-SA-ը պետք է փակի մտործը եթե՝

- երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի ներկա հրամանն այլ–ս կիրարկելի չէ, – պարտք եղած մտումարը \$500-ից պակաս է.
- NCP-ն մահացել է, – նրա ունեցվածքից հնարավոր չէ պահել պարտք եղած մտումարը.
- հայրությունը չի կարող հաստատվել, քանի որ՝
  - ամենակրտսեր երեխան 18 տարեկան անց է, – հայրությունը երբեք չի հաստատվել.
  - ծամուսմաբանական քննությունը ցույց է տվել, որ տվյալ անձը երեխայի հայրը չէ.
  - դա բխում է երեխայի շահերից, քանի որ նրան պատրաստվում են որդեմներել.
  - կենսաբանական հորը մտնելու երկար փորձերից հետո հնարավոր չի եղել պարզել նրա ինքնությունը.
  - երեխան ծնվել է արհեստական բեղմնավորման ճանապարհով, – դոնորը կնոջ ամուսինը չի եղել.
- չնայած երեխաների ապրուստադրամի պահովման տեղական մտործակալության շանքերին, NCP-ի բնակության վայրը, աշխատավայրի հասցեն, եկամուտը – ունեցվածքը հնարավոր չի եղել պարզել.
- NCP-ն այնպիսի եկամուտ կամ ունեցվածք չունի, որը կարելի է մասնձել նրանից որպես երեխայի ապրուստադրամ, քանի որ՝
  - NCP-ն մտնվում է հոմնեբուժական հիվանդանոցում.
  - NCP-ն ազատագրված է – չի կարող պայմանականորեն ազատ արձակվել.
  - բժշկական առումով հաստատված է, որ NCP-ն ամբողջապես – մշտական հաշմանդամ է.
  - NCP-ի միակ եկամուտը SSI/SSP-ն է:
- NCP-ն ապրում է օտար երկրում կամ Մեքսիկայում, – նրա նկատմամբ մտործում են հատուկ պայմաններ.
- LC-SA-ը տրամադրել է ոչ-IV-D միայն մտնվելու վայրը պարզելու ծառայություններ.
- տե՛ս «Երբ «CalWORKS»-ի CP-ն փակում է մտործը» բաժինը՝ ստոր–.
- դատարանը որոշում է, որ տեղին չէ մտործ բացել միայն հետին թվով ապրուստադրամ մասնձելու համար.
- ծառայություններ ստացողը մեկ այլ կոմսություն կամ նահանսմ է փոխադրվել.
- մտործը սխալմամբ է բացվել:

Մեծ մասամբ երեխայի ապրուստադրամի մտործը փակելուց **60** օր առաջ LC-SA-ը պետք է ծառայությունները ստացողին մտրավոր կերպով տեղյակ պահի այդ մասին: Ծանուցումը ստացողը կարող է պատասխանել դրան – այնպիսի տեղեկություններ տրամադրել, որոնք մտործը բաց կպահեն:

Երբ կարող է CP-ն/NCP-ն մտործի փակում պահանջել

Ըստ CCR-ի 118203(a)(8) բաժնի՝ ծառայություններ ստացողը (երեխաների ապրուստադրամի ապահովման տեղական մտործակալությունից ծառայություններ խնդրող անձը) կարող է պահանջել փակել մտործը:

Խնդրում ենք նկատի ունենալ՝ երբ մտործը փակվում է, տվյալ անձն այլ-ս ծառայություններ չի ստանում LCSA-ի կողմից: Սակայն երեխայի ապրուստադրամի մասին դատարանի որոշումը շարունակում է ուժի մեջ մնալ, – այդ որոշմամբ սահմանված ապրուստադրամի վճարումը պետք է շարունակվի:

Երբ «CalWORKs»-ի CP-ն փակում է մտործը

«CalWORKs»-ի համար դիմողը պետք է համամտործակցի երեխայի ապրուստադրամի մտործը վարող աշխատակցի հետ, բացառությամբ այն դեպքի, երբ կոմսության նպաստների մրասենյակը որոշում է, որ նման համամտործակցությունը վտանմսի է ենթարկում ծնողին կամ երեխային/երեխաներին: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար տե՛ս ««CalWORKs», հոմսետնային ինսամք – «Medi-Cal» ստացող երեխաների ապրուստադրամի մտործերը» բաժինը 18-րդ էջում:

Երբ կոմսության նպաստների մրասենյակը որոշում է, որ «CalWORKs»-ի համար դիմողը հիմնավոր պատճառ ունի LCSA-ի հետ չհամամտործակցելու համար, կամ այդ հանմամանքները ստումսվում են, նման տեղեկություն ստանալուն պես LCSA-ը պետք է փակի մտործը: Երբ կոմսության նպաստների մրասենյակը որոշում է, որ վտանմսի հիմք այլ-ս չկա, մտործը կարող է կրկին բացվել:

Ձեր երեխայի ապրուստադրամի մտործի հետ կապված խնդիրների կարմնավորումը

Խոսեք Օմբուդսմանի հետ

Եթե Դուք որ-է խնդրի հարցում օմնության կարիք ունեք, խոսեք LCSA-ի օմբուդսմանի (Ombudsperson) հետ: Նա պարտավոր է՝

- օմնել Ձեզ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայություններ ստանալու հարցում.
- բացատրել Ձեզ Ձեր իրավունքները – պարտականությունները.
- օմնել Ձեզ լուծել Ձեր մտործի վերաբերյալ ծամած խնդիրները.
- բացատրել Ձեզ բողոքարկման ընթացակարմը՝ բողոքարկում ներկայացնելուց առաջ – հետո – դրա ընթացքում.
- օմնել Ձեզ նահանամային ունկնդրություն պահանջելու – դրան նախապատրաստվելու հարցում, եթե Դուք բավարարված չեք այն բանով, թե ինչ կերպ է լուծվել Ձեր բողոքարկման հարցը.
- օմնել Ձեզ հատուկ պայմանների կամ թարմմանչի նախապատրաստման հարցում.
- մնահատել հաճախորդների բավարարվածության աստիճանը – ծառայությունների մակարդակը բարձրացնելու եղանակներ առաջարկել:

Բողոքների կարմնավորման մտործընթացը

Եթե Դուք բավարարված չեք Ձեր LCSA-ի կողմից տրամադրվող օմնությունից, Դուք իրավունք ունեք բողոք ներկայացնելու «Բողոքների կարմնավորման ծրամրով»:

CP-ն կամ NCP-ն կարող է բողոք ներկայացնել, եթե DCSS-ում բացված մտործ ունի:

«Բողոքների կարմնավորման ծրամրով» կարող են լուծում մտնել հետ-յալ հարցերի վերաբերյալ ներկայացված բողոքները.

- մտործ բացելու կամ փակելու վերաբերյալ որոշումը.
- երեխայի ապրուստադրամի վերաբերյալ դատարանի կողմից որոշում չկայացնելու դեպքերը.
- վճարումների մասնծումը – բաշխումը.
- նախկինում չվճարված պարտքերի մասնծումը.
- երեխայի ապրուստադրամի չափը փոխելու փորձերը.
- ծառայությունը ժամանակին ստանալու հարցերը.
- որոշումների կիրարկման փորձերը.
- ծնողի մտնվելու վայրը որոշելու փորձերը:

«Բողոքների կարմնավորման ծրամրով» չեն կարող լուծում մտնել հետ-յալ հարցերի վերաբերյալ ներկայացված բողոքները.

- դատարանի կողմից սահմանված՝ երեխայի ապրուստադրամի կամ նախկինում չվճարված պարտքի չափը, խնամակալության, երեխային այցելելու թույլտվության կամ ամուսնական օժանդակության, ինչպես նա– ծնողական հարաբերությունը հաստատելու վերաբերյալ հարցերը.
- բողոքները դատարանի մտործողությունների նկատմամբ. այս հարցում օմնություն ստանալու համար դիմեք դատարանի ընտանեկան օրենքի խորհրդատուին, փաստաբանի կամ իրավաբանի.
- քաղաքացիական իրավունքների խախտումները.
- այցելությունների վերաբերյալ դատարանի կողմի ընդունված որոշումների հետ կապված հարցերը.
- ծառայությունները, եթե հայցվորը երեխաների օմնության բաց մտործ չունի:

Ինչպես բողոք ներկայացնել

Դուք կարող եք բողոք ներկայացնել հեռախոսով կամ անձամբ ներկայանալով, ինչպես նա-
լրացնելով «Բողոքի կարմավորման հայց» թերթիկը, որը կարող եք ստանալ Ձեր LCSA-ից
կամ տպել DCSS-ի կայքից՝ այցելելով www.childsup.ca.gov:

Բողոքարկման թերթիկը փոստով ուղարկեք կամ անձամբ տարեք LCSA:

Դուք պետք է բողոքը ներկայացնեք LCSA-ին **90** օրվա ընթացքում՝ այն բանից հետո, երբ
խնայել եք, կամ պետք է իմացած լինեիք Ձեր բողոքի առարկայի մասին:

Ինչ կարվի Ձեր բողոքի կապակցությամբ

Բողոքարկվող մտործը վարողից տարբեր որ-է մեկը կուսումնասիրի - կփորձի լուծում
մտնել Ձեր բողոքին, ապա կհայտնի LCSA-ին, թե ինչ պետք է արվի հարցը կարմավորելու
համար: Ձեր բողոքը ստանալուց ոչ շատ անց բողոքն ուսումնասիրող աշխատակիցը կապ
կհաստատի Ձեզ հետ:

LCSA-ը պարտավոր է յուրաքանչյուր բողոքի կարմավորման վերաբերյալ մտրավոր
կերպով պատասխան տալ **30** օրվա ընթացքում: Եթե անհրաժեշտ լինի, LCSA-ը կարող
է երկարաձմեկ բողոքի կարմավորման ժամկետը -ս առավելամտյուն **30** օրով: Բողոքի
կարմավորման ժամկետը երկարաձմեկու դեպքում LCSA-ը պարտավոր է Ձեզ նամակ
ուղարկել, նշելով դրա պատճառը:

LCSA-ը Ձեզ մտրավոր «Բողոքի կարմավորման մասին ծանուցում» կուղարկի, որում
նշված կլինի, որ Դուք նահանմային ունկնդրություն պահանջելու իրավունք ունեք, եթե
բավարարված չեք այն բանով, թե ինչ կերպ է լուծվել Ձեր բողոքարկման հայցը:

Նահանմային ունկնդրությունը

Եթե LCSA-ի կողմից Ձեր բողոքի վերաբերյալ ստացած պատասխանը Ձեզ չբավարարի, կամ
եթե 30 օրվա ընթացքում Դուք LCSA-ից պատասխան չստանաք, Դուք իրավունք ունեք Ձեր
խնդրի վերաբերյալ նահանմային ունկնդրություն պահանջելու:

Նահանմային ունկնդրությունը չի կարող լսել հետ-յալ հարցերի վերաբերյալ ծամած
վեճերը:

- այն հարցերի վերաբերյալ, որոնք պետք է դատարանում լսվեն.
- դատարանի կողմից ընդունված որոշումները երեխայի ապրուստադրամի չափի
վերաբերյալ.
- ծնողական հարաբերության/հայրության վերաբերյալ.
- երեխայի խնամակալության կամ երեխային այցելելու թույլտվության վերաբերյալ.
- վիրավորանք հասցնելու վերաբերյալ.
- քաղաքացիական իրավունքների խախտումների վերաբերյալ.
- LCSA-ի աշխատակցի կողմից անհարմալից վերաբերմունքի արժանանալու
վերաբերյալ:

Ինչպես նահանմային ունկնդրություն պահանջել

Խոսքը Օմբուդսմանի հետ կամ դիմումի ձ- ստացեք՝

- Ձեր LCSA-ից.
- Կալիֆոռնիայի՝ երեխաների ապրուստադրամի ապահովման ծառայությունների
դեպարտամենտի կայքից՝ www.childsup.ca.gov.
- Նահանմային ունկնդրության մտրասենյակից. գանմահարեք (866) 289-4714 անվճար
հեռախոսահամարով կամ
- The California Department of Social Services
State Hearing Office
744 P Street MS 19-98
Sacramento, CA 95814:

Ինչպես նախապատրաստվել նահանմային ունկնդրության

Օմբուդսմանը կօմնի Ձեզ դիմել նահանմային ունկնդրություն ստանալու համար – նախապատրաստվել դրան: Յետ-յալ տեղեկությունները կօմնեն Ձեզ ինչպես հարկն է ներկայացնել Ձեր մտործը:

- ընք Ձեր մտործի մանրամասները պարունակող հայտարարություն:
- Ձեզ հետ բերեք Ձեր մտործը պաշտպանող կամ հիմնավորող բոլոր փաստաթղթերի պատճենները, օրինակ՝ հայտարարությունները – ծանուցումները:
- Պատրաստեք այն վկաների – անձանց ցուցակը, ովքեր կցանկանան ունկնդրության ժամանակ խոսել ի պաշտպանություն Ձեզ:

Դուք կարող եք խնդրել, որ դատականչեր ուղարկվեն՝ Ձեր մտործի վերաբերյալ փաստաթղթեր ստանալու կամ վկաներին Ձեր ունկնդրությանը հրավիրելու համար: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք նահանմային ունկնդրությունների մրասենյակ:

Ունկնդրությունը տեղի կունենա նահանմային ունկնդրությունների մրասենյակի կողմից Ձեր հայրը ստանալուց հետո **45** օրվա ընթացքում: Ձեզ տեղյակ կպահվի ունկնդրության օրվա, ժամի – տեղի մասին: Եթե Դուք անկարող եք ներկայանալ, խնդրեք փոխել ունկնդրության օրը կամ հեռախոսով անցկացնել այն:

Անհրաժեշտության դեպքում՝ Դուք կարող եք օմնովել թարմմանչի – հաշմանդամ անձանց օժանդակության անվճար ծառայություններից:

Բողոքների կարմնավորման – նահանմային ունկնդրության ժամկետները

Դուք պետք է բողոքը ներկայացնեք LCSA-ին **90** օրվա ընթացքում՝ այն բանից հետո, երբ իմացել եք, կամ պետք է իմացած լինեիք Ձեր բողոքի առարկայի մասին:

Դուք պետք է նահանմային ունկնդրություն պահանջեք Ձեր բողոքի վերաբերյալ LCSA-ի մրավոր պատասխանը ստանալուց հետո **90** օրվա ընթացքում:

Եթե LCSA-ը մրավոր պատասխան չտա Ձեր բողոքին, ապա Դուք պետք է նահանմային ունկնդրություն պահանջեք LCSA-ին բողոք ներկայացնելու օրվանից հետո **90** օրվա ընթացքում:

Նահանմային ունկնդրությունը տեղի կունենա նահանմային ունկնդրությունների մրասենյակի կողմից Ձեր հայրը ստանալուց հետո **45** օրվա ընթացքում:

Երեխաների ապրուստադրամի ապահովման տեղական մրասենյակների հեռախոսահամարները

Խնդրում ենք նկատի ունենալ՝ 2007-2008 թթ. ընթացքում LCSA-երի հեռախոսահամարը փոխվելու է, - ողջ նահանգում նրանք օմնոտամործելու են նոր անվճար հեռախոսահամար՝ «Կապ հաճախորդների հետ»: «Կապ հաճախորդների հետ» անվճար ավտոմատացված հեռախոսային համակարմնը օմնոտվողներին թույլ է տալիս հեռախոսով ստումենել իրենց հաշվի վերաբերյալ տեղեկությունները կամ խոսել LCSA-ի հետ:

Ձեզ տեղյակ կպահեն, երբ Ձեր LCSA-ի համարը փոխվի, - ուժի մեջ մտնի «Հաճախորդների հետ կապի» հեռախոսահամարը: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար այցելեք DCSS-ի կայքը՝ www.childsup.ca.gov հասցեով - սեղմեք «Contact Local Office»-ի վրա:

Alameda	800-809-2955	Orange	888-594-7600
Alpine	888-250-3849	Placer	530-889-5700
Amador	209-223-6318	Plumas	530-283-6264
Butte	530-538-7221	Riverside	951-955-4100
Calaveras	888-251-4769	Sacramento	916-875-7400
Colusa	530-458-0555	San Benito	831-636-4130
Contra Costa	866-244-5382	San Bernardino	909-799-1790
Del Norte	707-464-7232	San Diego	866-230-2273
El Dorado	866-901-3212	San Francisco	888-823-2734
Fresno	559-494-1090	San Joaquin	209-468-2601
Glenn	530-934-6527	San Luis Obispo	805-781-5734
Humboldt	707-441-3200	San Mateo	866-366-8221
Imperial	760-482-2300	Santa Barbara	800-818-1386
Inyo	760-873-3659	Santa Clara	888-687-7500
Kern	800-980-2021	Santa Cruz	831-454-3700
Kings	888-252-9656	Shasta	866-440-4443
Lake	888-313-0863	Sierra	888-786-1253
Lassen	530-251-2630	Siskiyou	888-823-6318
Los Angeles	800-615-8858	Solano	707-784-7210
Madera	559-675-7885	Sonoma	888-271-4214
Marin	800-497-7774	Stanislaus	209-558-3000
Mariposa	209-966-3400	Sutter	866-901-3212
Mendocino	707-463-4216	Tehama	530-527-3110
Merced	877-521-5437	Trinity	888-331-2033
Modoc	866-233-6216	Tulare	888-823-6588
Mono	760-924-1720	Tuolumne	209-533-6400
Monterey	831-755-3200	Ventura	805-654-5200
Napa	707-253-4251	Yolo	866-901-3212
Nevada	888-786-1253	Yuba	530-749-6000

